

Kunskapande över gränser

LOKALA OCH REGIONALA ERFARENHETER AV EU:S SJUNDE RAMPROGRAM

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Kunskapande över gränser

Upplysningar om innehållet:
Eva Marie Rigné, eva.marie.rigne@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2013
ISBN/Bestnr: 978-91-7585-004-7
Illustration/foto: Istockphoto, Olle Olsson, Martin Botvidsson Casper
Hedberg, Tomas Carlgren
Produktion: EO
Tryck: LTAB, november 2013

Förord

Sveriges Kommuner och Landsting, liksom tidigare Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, har gjort kontinuerliga uppföljningar av medlemmarnas erfarenheter och synpunkter på deltagande i europeiska ramprogram för forskning och utveckling. Resultaten har publicerats i rapporter. SKL har också tillsammans med den nationellt ansvariga myndigheten VINNOVA arrangerat seminarier och informationstillfällen kring såväl det sjätte som sjunde ramprogrammet, i syfte att stimulera deltagande i europeiskt finansierat forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete.

Syftet med denna studie är att ge en bild av hur kommuner, regioner och landsting upplever deltagande i projekt under sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling samt förmedla de erfarenheter och lärdomar som deltagandet i de olika projekten gett. Vår förhoppning är att rapporten ska bidra till en ökad kännedom om europeisk finansiering av forskning, utveckling och innovationer och att stimulera ett ökat intresse för deltagande i kommande forsknings- och innovationsprogram, Horisont 2020. För SKL:s del är det viktigt att också identifiera insatser som kan stärka medlemmarnas möjligheter att delta i EU-samarbete kring forskning, utveckling och innovationer.

Studien är genomförd av Anette Jansson, Janssons Ekonomi & Utveckling AB under april till juni 2013. Eva Marie Rigné, FoU-samordnare, har lett arbetet tillsammans med Göran Roos, EU-samordnare, båda vid avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad på SKL.

Vi vill tacka alla som intervjuats i studien för att de tagit sig tid och på ett generöst sätt delat med sig av sina erfarenheter. Vi vill också tacka Sandra Olivera på VINNOVA för värdefulla faktauppgifter och kommentarer

Christer Östlund

Sektionschef/Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Innehåll

6	Sammanfattning
9	Inledning
9	Bakgrund
10	Syfte med studien
11	Introduktion till rapporten
13	Fakta om sjunde ramprogrammet och det svenska deltagandet
17	Resultatet av studien
17	Projektet
24	Rollen - vilken roll intar SKL:s medlemmar i projektet?
25	Initiativet - hur kom man i kontakt med projektet?
27	Förankring och finansiering
29	Marknadsföring och informationsspridning
31	Konkreta resultat
33	Noterade svårigheter och problem
37	Drivkrafter för deltagande i ramprogramsprojekt
41	Förutsättningar och intresse att medverka i kommande programperiod (Horisont 2020)
45	Om Horisont 2020
49	Stödjande myndigheter och annan support
49	VINNOVA har huvudansvar som stödjande myndighet
51	Andra stödjande myndigheter
52	Annan support
54	Synpunkter på den nationella stödorganisationen
56	Vad skulle SKL kunna bidra med?
59	Samlade reflektioner
63	Bilagor
63	Bilaga 1 Urval av projekt och genomförandemetod
65	Bilaga 2 Intervjufrågor
67	Bilaga 3 EU:s sjätte ramprogram för forskning och teknisk utveckling
69	Bilaga 4 FP7-projekt och kontaktpersoner
74	Referenser

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), liksom tidigare Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, har gjort kontinuerliga uppföljningar av medlemmarnas erfarenheter och synpunkter på deltagande i europeiska ramprogram för forskning och utveckling. Nu går det sjunde ramprogrammet mot sitt slut (2007-2013) varför en uppföljning gjorts.

Syftet med studien är

- › Att ta tillvara erfarenheter och förmedla lärdomar som deltagande medlemmar fått genom deltagande i projekt under sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling
- › Att öka kännedomen om europeisk finansiering av forskning, utveckling och innovationer
- › Att stimulera ett ökat intresse för deltagande i Horisont 2020
- › Att identifiera insatser som skulle kunna stärka medlemmarnas möjligheter att delta i EU-samarbete kring forskning, utveckling och innovationer.

Studien har i huvudsak genomförts genom intervjuer med kontaktpersoner för aktuella projekt i kommuner, landsting, regioner och även regionförbund och kommunförbund. I studien ingår 21 kommuner, landsting/regioner, regionförbund och kommunförbund som har 56 deltaganden i FP7. Deltagandet fördelar sig på 47 projekt. Det är elva kommuner, sju landsting/ regioner, två regionförbund och ett kommunförbund.

Även om det faktiska antalet ökat, är det mycket små skillnader i andel deltaganden och projekt jämfört med det sjätte ramprogrammet. I två projekt har kommun eller landsting/region koordinatorsrollen, Malmö stad respektive Västra Götalandsregionen. I övriga projekt ingår man som partner.

I intervjuerna framförs en rad svårigheter och problem: att fånga vad som verkligen efterfrågas i de olika utlysningarna, att ansökningsprocessen är långdragen, att det kan vara svårt att bedöma när i tiden arbetet ska sätta igång och att det kan ta lång tid innan pengarna utbetalas. Vidare vittnar flertalet om en administration och rapportering som uppfattas som byråkratisk och omfattande, trots att EU-kommissionen arbetar med att förenkla. De som kan jämföra menar dock att det sjunde ramprogrammet är mer obyråkratiskt än strukturfonderna.

Drivkrafterna för deltagande är många. Forskningen är till sin natur internationell. Projekten innebär ett stimulerande lärande och erfarenhetsutbyte samt nya och fördjupade nätverkskontakter. Finansieringen möjliggör projekt som annars inte kommit till stånd, vilket kan påverka och påskynda en önskad utveckling. Samarbetet mellan olika typer av aktörer och olika länder krävs för att komma vidare i många frågor, forskningen behöver praktiken och vice versa. Det ger en ny dimension åt den egna verksamheten. Att skapa förutsättningar för andra i regionen att delta kan vara en drivkraft och ett mål i sig.

Få har haft kontakt med VINNOVA som är nationell stödmyndighet för ramprogrammen. Här finns behov av mer målgruppsanpassad information. Det finns en nyfikenhet och ett intresse för deltagande i det kommande forsknings- och innovationsprogrammet Horisont 2020. Flertalet menar dock att de inte hunnit sätta sig in i det tillräckligt ännu, medan andra har ett pågående strategiskt förberedelsearbete. Genom betoningen av samhällliga utmaningar i Horisont 2020, som i hög grad berör kommuner, landsting och regioner, bereds lokala och regionala aktörer att ta en större och mer framträdande roll.

Inledning

Bakgrund

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), liksom tidigare Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, har gjort kontinuerliga uppföljningar av medlemmarnas erfarenheter och synpunkter på deltagande i europeiska ramprogram för forskning och utveckling. Resultaten har publicerats i rapporter. SKL har också tillsammans med den nationellt ansvariga myndigheten VINNOVA arrangerat seminarier och informationstillfällen kring det sjätte (FP6) och sjunde (FP7) ramprogrammet, i syfte att stimulera deltagande i europeiskt finansierat forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete.

I rapporten från uppföljningen 2007¹ uttrycktes förväntningar och förhoppningar om ett ökat deltagande av svenska kommuner, regioner och landsting i det sjunde ramprogrammet. De olika områdena i det stora delprogrammet Samarbete ligger väl i linje med dessa aktörers uppdrag och intressen, till exempel hälsa, informations- och kommunikationsteknologi, energi och miljö. I det sjunde ramprogrammet efterfrågades också projekt med gränsöverskridande samarbete, med ett uttalat syfte att stimulera små- och medelstora företag samt lokala och regionala myndigheter till ett ökat deltagande. Mot den bakgrunden är det intressant att se om förväntningarna har infriats. Om så är fallet finns därmed fler som har relevanta och intressanta synpunkter att tillföra.

Not 1
Strategiska allianser för lärande och utveckling (SKL, 2007)

I det sjunde ramprogrammet efterfrågades projekt med ett uttalat syfte att stimulera små- och medelstora företag samt lokala och regionala myndigheter till ett ökat deltagande.

Inför starten 2014 av Horisont 2020 (Horizon 2020), det kommande forsknings- och innovationsprogrammet är en studie av den tidigare programperioden intressant. Horisont 2020 bygger på bredare partnerskap och samhällsutmaningar, vilket kan ge ytterligare skäl och möjligheter för SKL:s medlemmar att engagera sig.

Syfte med studien

Syftet med studien är

- › Att ta tillvara erfarenheter och förmedla lärdomar som SKL:s medlemmar fått genom deltagande i projekt under sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling
- › Att öka kännedomen om europeisk finansiering av forskning, utveckling och innovationer
- › Att stimulera ett ökat intresse för deltagande i Horisont 2020
- › Att identifiera insatser som skulle kunna stärka medlemmarnas möjligheter att delta i EU-samarbete kring forskning, utveckling och innovationer.

Introduktion till rapporten

I denna studie har 56 deltaganden från kommuner, landsting, regioner, regionförbund samt kommunförbund involverade i 47 ramprogramprojekt studerats, genom intervjuer med aktuella kontaktpersoner. Det är alltså fokus på de personliga erfarenheter som kontaktpersonerna har av deltagandet. I vissa fall har information om projekten fått inhämtas genom sökningar på webb och i databasen CORDIS. Projekten finansieras inom EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling (FP7), men urvalet gäller huvudsakligen projekt som beviljats fram till och med oktober 2012². Efter en extra sökning i CORDIS avseende kommunförbund, lades ytterligare ett projekt till som startade i december 2012. Projekten som startats efter de sista utlysningarna finns inte med i studien. Eftersom projekttiden är lång, pågår arbetet i mer än hälften av projekten.

Nedan följer en sammanfattning av studien, en redovisning av intervjuresultatet, intresset för att delta i det kommande ramprogrammet Horisont 2020, behovet av support och stödjande aktörer. Rapporten avslutas med några samlade reflektioner. I bilaga redovisas fakta om det föregående ramprogrammet (RP6), urval av projekt och genomförandemetod, referenser och en lista på samtliga projekt som ingår i studien.

Not 2

Urval från VINNOVA/E-corda, t.o.m. 18 okt 2012 (samma brytdatum som i VINNOVAS årliga uppföljning)

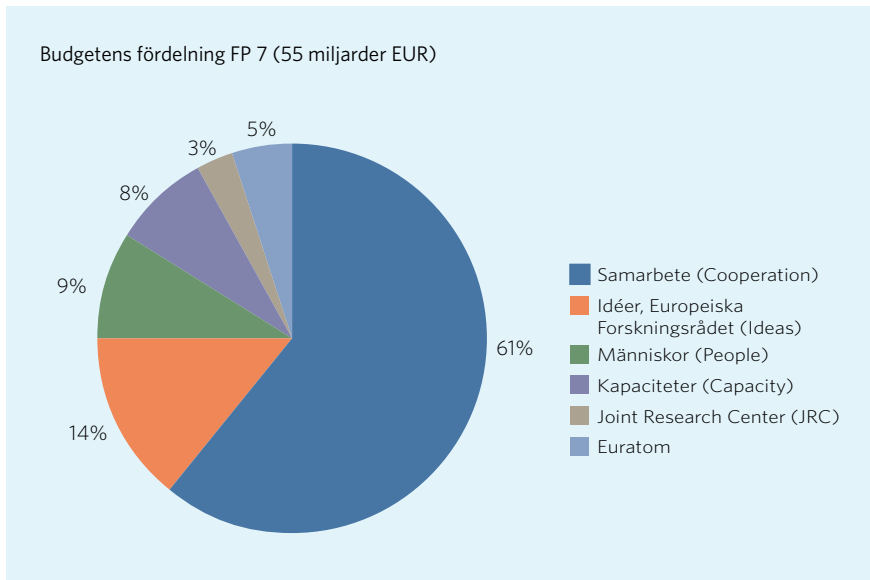
Fakta om sjunde ramprogrammet och det svenska deltagandet

Det sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling, FP7, löper mellan 2007 och 2013. Den totala budgeten är ca 55 miljarder euro. Den sista utlysningen, av ca 8 miljarder euro, öppnades i mitten av 2012. De flesta olika ansökningarna stängdes i slutet av 2012 med något undantag där ansökningsmöjligheterna stängdes i början av 2013. Det innebär att förhandlingar, avtalsskrivande och projektstarter kommer att pågå under hela 2013. Jämfört med det sjätte ramprogrammet innebär FP7 en betydande ökning av budgeten. Några andra skillnader är en tydligare fokusering av forskningsteman, satsning på det Europeiska forskningsrådet och ett nytt område, Kunskapsregioner (Regions of Knowledge) inom Kapaciteter³.

Not 3
http://ec.europa.eu/research/fp7/pdf/fp7-inbrief_sv.pdf

FP7 är ett ramprogram och består av fyra huvudteman dvs. specifika program, Samarbete, Idéer, Kapaciteter och Människor⁴. Totalt ingår sex olika delprogram. Kärnan är delprogrammet Samarbete som har den absolut största delen av budgeten. Samarbetsprogrammet består av tio tematiska områden. Dessa är Hälsa, Livsmedel, jordbruk, fiske och bioteknik, Nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik, Informations- och kommunikationsteknik, Energi, Miljö och klimat, Transport, Samhällsvetenskap och humaniora, Rymdforskning och Säkerhet. De största tematiska områdena sett till budget är informations- och kommunikationsteknologi samt hälsa.

Inom delprogrammet Kapaciteter finns sju olika områden. Dessa är forskningsinfrastruktur, forskning till förmån för små och medelstora företag, kunskapsregioner, forskningspotential, vetenskap i samhället och internationellt samarbete utanför EU. De övriga delprogrammen främjar excellent forskning genom stöd till enskilda forskare (via Europeiska forskningsrådet) och rörlighet och karriärutveckling för forskare (Människor).

Källa: VINNOVA

Not 4
<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/EUs-ramprogram/>

Euratom är ett särskilt program för kärnforskning som administreras inom FP7:s struktur. En del i budgeten används till Joint Research Center (JRC), ett generaldirektorat inom EU-kommissionen med uppdraget att förse resten av kommissionen med vetenskapligt underlag till lagstiftning. De sju forskningsinstitut som ingår i JRC deltar även i forskningsprojekt, bland annat inom ramprogrammet.

Hur ser det svenska deltagandet ut?

VINNOVA gör årligen en rapport om det svenska deltagandet i FP7. Den senaste publicerades i juni 2013 och ger en beskrivning av läget fram till oktober 2012. Några fakta ur rapporten:

- 602 organisationer från Sverige deltar i FP7 i 3063 deltaganden.
- Deltagandet fördelar sig på 2 165 projekt.
- År 2011 mottog svenska aktörer motsvarande drygt två miljarder kronor från FP7.
- Största delen av det svenska deltagandet i FP7 återfinns i programmen som ligger inom Samarbete, dessa program samlar 68 procent av de svenska aktörernas medverkan.
- Universitet och högskolor står för 54 procent av alla de svenska deltagandena och 64 procent av de beviljade medlen.
- Offentlig förvaltning står för 7 procent av de svenska deltagandena och 5 procent av de beviljade medlen. (Här ingår statliga myndigheter, utom universitet och högskolor, samt landsting, kommuner och regioner).
- Universitetssjukhus, som är en egen kategori i statistiken, står för 1 procent av såväl deltaganden som beviljade medel.
- Alla svenska län finns representerade i ramprogrammet. Det svenska deltagandet är dock koncentrerat till storstadsregioner med lärosäten.

Not 5

Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7).
Lägesrapport 2007 -2012 (VINNOVA, 2013)

↑ HELSINGBORG
GÖTEBORG
STOCKHOLM ↑
E4 E20

30

30

Resultatet av studien

Projekten

De projekt svenska kommuner, landsting, regioner, regionförbund eller kommunförbund deltar i är vanligen projekt med lång projekttid och många partners. Projekttiden varierar från två år till sex år, med en genomsnittstid på tre och ett halvt år. Det är också den genomsnittliga projekttiden i FP 7 totalt sett.

Det största projektet i studien sett till budgetstorlek är GREEN eMOTION, med en total budget på 42 000 000 EUR varav EU-stödet är 24 000 000 EUR. Det projektet stöds gemensamt av medel från FP 7 och det europeiska initiativet för miljövänliga bilar (EGCI) som lanserades inom ramen för den ekonomiska återhämtningsplanen för Europa. Det största projektet i studien med EU-stöd i form av FP 7-medel är TRANSEURO, med en total budget på 16 073 584 EUR varav EU-stödet är 11 994 095 EUR. Projektet med längst projekttid, sex år, är PROFNAIT. Båda de sistnämnda projekten rör medicinska studier kring nya behandlingsmetoder.

Vad handlar projekten om? De olika projekten är en fascinerande blandning av angelägna områden inom forskning, utveckling och innovation. Alla projekt förtjänar att nämnas, men här några exempel för att ge en bild av bredden i utvecklings- och forskningssamarbetet i projekten.

Haparanda stad deltar genom Gränsskolan och tillsammans med Teknikens Hus i Luleå, att utveckla undervisningen i No-ämnet i grundskolan genom att ta fram konkreta designutmaningar för eleverna att arbeta med. Detta tillsammans med tio andra skolor och science centers i Europa.

Region Skåne kommer inom ramen för en stor studie att låta Parkinsonsjuka patienter genomgå transplantationer av hjärnceller, de första operationerna i sitt slag i Europa på över tio år.

Stockholms stad och **Göteborgs stad** har deltagit i projekt som prövat en rad olika metoder för att minska bullernivåerna i städerna, med bland annat vegetation, tystare gatubeläggningar och tysta zoner.

Region Skåne och **Stockholms läns landsting** utvecklar ett profylaktiskt säkert läkemedel mot FNAIT, ett sällsynt men potentiellt mycket allvarligt tillstånd som inträffar i cirka 1 av 2000 graviditeter.

Malmö stad vill stimulera ett innovativt och kostnadseffektivt byggande av bostadshus och kommersiella lokaler med mycket låg energiförbrukning.

Västra Götalandsregionen knyter europeiska fordonsregioner närmare varandra i ett samarbetsprojekt med fokus på trafiksäkerhet och miljö. Syftet är att stärka klustren och öka konkurrenskraften för europeisk fordonsindustri.

Landstinget i Jönköpings län samordnade de svenska vårdcentraler som tog prover för att undersöka utvecklingen av antibiotikaresistens i befolkningen, en studie som gjordes i åtta europeiska länder.

Västerås stad prövar innovationsupphandling som metod för att få fram nya tekniska lösningar som främjar ett självständigt liv på äldre dagar.

Stockholms läns landsting har analyserat kommunikationen vid patientens överflyttning inom vården i samband med akutvård, i syfte att öka patientsäkerheten.

Västra Götalandsregionen utvecklar en europeisk gemensam utbildning och träning för katastrofmedicinska insatser.

Söderhamns kommun, en av skolorna utgör tillsammans med en skola i Grekland pilotfall för test av nyutvecklade tekniska lösningar. Syftet är att utveckla säkra forum för e-dialog mellan elever och mellan elever och skolpersonal.

Västerbottens läns landsting har, tillsammans med partners i Västerboten och i tre andra europeiska regioner, studerat formerna för implementering av telemedicin som kan hjälpa personer med kroniska sjukdomar till en bättre vardag.

Fördelning av projekten i studien

Nedan visas hur deltaganden och projekt och deltaganden bland de som finns med i denna studie fördelar sig på de olika programmen.

TABELL 1. Fördelning

Specifikt program	Program	Förkortning/ akronym	Antal deltaganden*	Antal projekt
SAMARBETE	Hälsa	Health	19	16
	Livsmedel, jordbruk och fiske samt bioteknik	KBBE	1	1
	Information- och kommunikationsteknik	ICT	8	8
	Nano, material, produktion	NMP	1	1
	Energi	ENERGY	1	1
	Miljö och klimat	ENV	1	1
	Transport och flyg	TPT	4	3
	Samhällsvetenskap och humaniora	SSH		
	Rymd	SPA		
	Säkerhet	SEC	1	1
IDÉER	Europeiska forskningsrådet	ERC		
MÄNNISKOR	Marie Curie aktiviteter	PEOPLE	7	2
KAPACITETER	Forskningsinfrastruktur	INFRA	2	2
	Små och medelstora företag	SME	3	3
	Kunskapsregioner	REGIONS	6	6
	Forskningspotential	REGPOT	1	1
	Vetenskap i samhället	SiS	1	1
	Internationellt samarbete	INCO		
Totalt			56	47

*Antal deltaganden från kommuner, landsting, regioner, regionförbund och kommunförbund som ingått i studien

FAKTURARUTA OM DELTAGANDEN

Deltaganden, antal deltaganden är antal gånger en organisation har deltagit i olika projekt. Det är i de flesta sammanhang av större intresse att tala om deltaganden än om deltagare eftersom samma aktör kan delta flera gånger i olika projekt inom ramprogrammet (definition ur VINNOVAS uppföljningsrapport).

De program med flest deltaganden och projekt är hälsa samt informations- och kommunikationsteknik, vilket överensstämmer med FP7 i stort, sett till budgetfördelningen. Projekten inom hälsa har varierande inriktning. De handlar bland annat om diagnostik och behandlingsmetoder av de stora folksjukdomarna, som diabetes, hjärt-kärlsjukdom och cancer. Några projekt rör mer sällsynta sjukdomar, där ett större patientunderlag är av vikt för forskningen, exempelvis kring porfyri och cystisk fibros. Nya behandlingsmetoder vid allvarliga kroniska sjukdomar som Parkinsons sjukdom, bättre användande av läkemedel, mer samordning och nyttjande av register i forskningen och utvecklade rutiner i vården är andra exempel på inriktning i projekten.

Projekten inom informations- och kommunikationsteknik handlar bland annat om välfärdsteknologi, i syfte att möta behoven hos en åldrande befolkning. Till exempel larm, teknik till stöd för ett självständigt boende och telemedicin. De innehåller även utveckling av program och tjänster som är tillgängliga för alla, inklusive personer med funktionshinder, mätinstrument i vården, sociala media och integritetsfrågor.

Samtliga projekt i kategorin Människor/Marie Curie avser aktiviteten ForskarFredag. Kunskapsregioner (Regions of Knowledge) är ett program som har flera deltaganden. Ett landsting, ett kommunförbund, en region och två regionförbund är aktiva inom programmet. I programmet Små och medelstora företag är samtliga projekt sådana där företag koordinerar projekt kring prövning av läkemedel i olika faser och där landstingen utför dessa prövningar.

Det är få projekt inom miljö och energi. I den förra uppföljningen som SKL gjorde 2007, fanns antaganden om att det skulle bli fler svenska projekt inom detta område i det sjunde ramprogrammet. Detta utifrån farhågor om att de nationella bidragen till dessa frågor skulle minska och därmed möjligheterna inom EU:s ramprogram bli ännu viktigare. Tittar man närmare på projekten inom transport är det dock frågor om buller och utveckling av system för elbilar de handlar om, dvs. miljö och energifrågor.

Hur många och vilka?

I studien ingår 21 kommuner, landsting/regioner, regionförbund och kommunförbund som har 56 deltaganden i FP7. Deltagandet fördelar sig på 47 projekt. Det är elva kommuner, sju landsting/regioner, två regionförbund och ett kommunförbund.⁶ I sex projekt finns alltså deltaganden från mer än en lokal eller regional aktör. Två av projekten avser ForskarFredag 2007 och 2008, men är enbart de tillfällen då där deltagande kommuner respektive regionförbund formellt ansökt om medel under ramprogramperioden. Upplägget kring ForskarFredag har förändrats och rör i praktiken många fler (mer om det nedan).

En jämförelse med sjätte ramprogrammet visar på mycket små skillnader mellan programperioderna^{7,8}. Det är en faktisk ökning, men andelen är i det närmaste oförändrad. När budget och programperiod ökat i FP 7 jämfört med det sjätte ramprogrammet (RP6) har det totala antalet deltaganden och projekt ökat. Den totala summan med svenska aktörer i parentes.

TABELL 2. Deltagande över tid

	RP6	%	FP7	%
Antal deltaganden	45 (2491)	1,8	56 (3063)	1,8
Antal projekt	31 (1599)	1,9	47 (2165)	2,2

Urvalet bygger på uppgifter från VINNOVA/E-corda och gäller beviljade projekt med påskrivna avtal med Kommissionen t.o.m. den 18 oktober 2012, med ett undantag. Ett projekt med start i december 2012 med ett kommunförbund som partner finns med i studien. De sista ansökningsmöjligheterna i sjunde ramprogrammet var öppna till slutet av 2012 och början av 2013 (beroende på program och område), vilket innebär att de sista avtalskrivningarna inte kommer vara klara förrän i slutet av 2013. Vi vet därför att alla projekt från sjunde ramprogrammet inte finns med i denna studie⁹ Samma förutsättningar gällde i den förra studien som SKL gjorde.

Not 6

Se bilaga 6 för hela förteckningen

Not 7

Svenskt deltagande i EU:s sjätte ramprogram för forskning och teknisk utveckling, 2008-02-22 (VINNOVA/Europaprogrammen)

Not 8

Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7). Läger rapport 2007 - 2012 (VINNOVA, 2013)

Not 9

Se Bilaga 1 för mer om urval och metod

Vilka deltar då?

De tre största vad gäller antal projekt är de tre största landstingen/regionerna. Stockholms läns landsting deltar i 10 projekt, Västra Götalandsregionen deltar i 8 projekt och Region Skåne i 7 projekt. Sammantaget deltar sju landsting i olika ramprogramprojekt. Förutom de redan nämnda deltar även Uppsala läns landsting (3 projekt), Västerbottens läns landsting (3 projekt), Örebro läns landsting (2 projekt) och Landstinget i Jönköpings län (1 projekt).

Avgörandet kring om landsting eller universitet ska vara partner i projekten kan vara lite flytande när det gäller medicinsk forskning. Inom den medicinska forskningen finns ett väl utvecklat samarbete mellan landstingen och universiteten. Därmed är landstingen mycket mer involverade i praktiken än vad som syns i förteckningen över projekt. Kombinationstjänster, anställning i såväl landstinget som på universitetet, är mycket vanliga. Det naturliga, menar flera av de intervjuade, är universiteten som sökande även om det rör forskning nära hälso- och sjukvården. Om landstingen är utförare i kliniska studier är det dock rimligt att det är landstinget som är partner. Det kan vara svårt för ett enskilt landsting att ta initiativ, man är en för liten organisation. Då är det bra att delta från både universitet och landsting. Sammanfattningsvis kan man säga att om det är en tidig utvecklingsfas ligger forskningen ofta på universitet. När det kommer närmare klinisk verksamhet sker forskningen inom landstinget.

Bland kommunerna är Malmö stad med i flest projekt och deltar i 4 stycken. Stockholms stad deltar i 2 projekt. Följande kommuner deltar i 1 projekt vardera; Göteborgs stad, Lunds kommun, Haparanda stad, Söderhamns kommun, Umeå kommun och Västerås stad. Kommunförbundet Skåne, Regionförbundet i Uppsala län och Regionförbundet i Kalmar län deltar i 1 projekt vardera. Skellefteå, Skövde och Stenungsunds kommuner samt Regionförbundet i Kalmar län är delaktiga via ForskarFredag. (I praktiken deltar fler via ForskarFredag, mer om det nedan).

Inget kommunalt bolag finns med i studien. I SKL:s studie om sjätte ramprogrammet var tio kommunala bolag (bostads- och energibolag) med i projekt. Vi vet dock att ett av projekten som startat efter oktober 2012 och av den anledningen inte finns med i studien är projektet PLEEC. Där har det kommunala bolaget Eskilstuna Energi & Miljö AB koordinatorsrollen. Projektet handlar om hur städer kan planera energismart och kick-off hölls i maj 2013. Diskussioner kring projektidén startade hösten 2011 och visar på att det är en lång planerings- och ansökningstid innan projekten startar.

Eftersom projekten löper över lång tid är det fortfarande 29 av projekten som är pågående varav 11 startade under 2012.

ForskarFredag

Den fjärde fredagen i september varje år är utlyst som Reseachers Night av EU-kommissionen. Första året sådana aktiviteter arrangerades runt om i Europa och i Sverige var 2005 och sedan har det vuxit i omfattning. I år arrangeras ForskarFredag av 22 arrangörer på 27 orter i Sverige den 27 september. Evenemangen anordnas av högskolor, universitet, kommuner, landsting, regionförbund och science centers. Aktiviteterna handlar om allt från utställningar, forskarsamtal, vetenskapsshower, workshops, tävlingar, experiment, prova på själv-övningar till science cafés. Syftet är att på olika sätt visa hur kul forskning är och att forskare är vanliga människor med ovanligt spännande jobb. Nytt sedan 2012 är Forskar Grand Prix med regionala deltävlingar och en nationell final. Det är en tävling där forskare får tävla i vem som på bästa sätt kan presentera sin forskning. Under tre minuter ska de berätta om sin forskning på det mest fängslande, inspirerande och pedagogiska sättet.

I uppföljningarna om medel från EU:s ramprogram för forskning och utveckling finns Regionförbundet i Kalmar län och Skellefteå kommun med kring ForskarFredag redan under sjätte ramprogramperioden. I denna uppföljning har Regionförbundet i Kalmar län, Skellefteå kommun, Skövde kommun och Stenungsunds kommun projekt som rör ForskarFredag 2007 och 2008. Aktiviteterna rör dock många fler, men sedan 2009 är de olika arrangörerna inte längre egna sökanden. De svenska aktiviteterna har under flera år samordnats av den ideella föreningen Vetenskap & Allmänhet. Sedan 2009 är det föreningen som också söker om medel från ramprogrammet för Sveriges del och skriver sedan underavtal med de olika lokala och regionala arrangörerna. Aktiviteterna stöds nationellt av EU-kommissionen, Vetenskapsrådet och VINNOVA. När det gäller Forskar Grand Prix är även forskningsråden FAS (byter fr.o.m. 1/7 2013 beteckning till Forte) och Formas med.

Det finns alltså i praktiken fler aktiva deltagare från kommun, landsting, regionförbund och science centers, än vad projektlistan i bilaga 6 visar. Bland de som deltar i arrangemang kring årets ForskarFredag finns Landstinget i Jönköpings län, Regionförbundet i Kalmar län, Vänermuseet i Lidköping, Campus Skellefteå, Molekylverkstan i Stenungsund, Västerås Kulturcentrum, Örnsköldsviks kommun, Kreativum i Blekinge, Teknikens Hus i Luleå samt Dalenium i Stenstorp/Falköping. Regionförbundet i Kalmar län samordnar aktiviteterna även för Kronobergs län.

Den samordningsroll som Vetenskap & Allmänhet har uppskattas och underlättar sannolikt för fler att delta.

Läs mer om ForskarFredag på www.forskarfredag.se.

Rollen – vilken roll intar SKL:s medlemmar i projekten?

Beskrivningen av rollen avser samarbetsprojekt, vilket är merparten av alla projekt där kommuner, landsting och regioner deltar.

Alla deltagare i projekt ingår i projektens konsortium, den projektgrupp som tillsammans genomför projektet. Som deltagare i projektet och dess konsortium kallas man partner.

I två av projekten har den deltagande parten koordinatorsrollen. Det är Västra Götalandsregionen som är koordinator för projektet SAGE och Malmö stad som är koordinator för projektet BUILDSMART, båda pågående projekt. Det är en roll som många hyser stor respekt för då man vet att det krävs mycket arbete, god organisationsförmåga samt god projekt- och processledarkompetens. Projekt där koordinatören brister i detta får svårt att nå önskade resultat. Koordinatören är sammanhållande och ansvarig för ett projekt och dess konsortium. Koordinatören skriver ett konsortialavtal med alla partners i projektet. Vidare har koordinatören den övergripande rapporterings- och redovisningsskyldigheten gentemot EU-kommissionen. Det är de formella bitarna. I projekt- och processledningsansvaret ligger också att finna bästa sätt att få projektgruppen att samarbeta, känna delaktighet och leverera resultat. I rollen ligger också en stor möjlighet att påverka. – *”Våga vara koordinator, man sätter agendan på ett helt annat sätt”*, är uppmaningen från de som prövat.

I ytterligare nio projekt är det en svensk koordinator, främst universitet men i ett par fall företag. Bland övriga koordinatörer är Nederländerna, Storbritannien, Tyskland, Frankrike och Spanien de mest förekommande länderna i projekt där svenska kommuner, regioner och landsting deltar.

I cirka en tredjedel har den deltagande parten ansvar för ett av projektets arbetspaket och är så kallad Workpackage leader. Man fungerar då som projektledare för en specifik del av projektet.

Bland de intervjuade projektledarna är det cirka en tredjedel som tidigare varit involverade i ramprogramprojekt, en tredjedel har inte deltagit personligen men finns i en organisation som har erfarenhet av ramprogramprojekt. Slutligen är det cirka en tredjedel där deltagande i ramprogramprojekt är nytt, för såväl personen som organisationen.

Initiativet - hur kom man i kontakt med projektet?

Anledningarna till att man deltar i ett ramprogramprojekt varierar naturligtvis. Det är ibland mer eller mindre en tillfällighet, ett förslag dyker upp genom en förfrågan. Ibland är det ett resultat av ett målmedvetet sökande eller formulering av en projekttidé som stödjer de egna målen. Alla citat härrör från intervjuerna med deltagare.

Hur man kom i kontakt med projektet beror dels på karaktären på projektet, dels på vilken vana som finns av att delta i denna typ av projekt och vilka internationella kontakter man har i övrigt. Även upparbetade goda nationella eller regionala kontakter spelar roll.

Merparten av lokalt och regionalt utvecklingsarbete sker idag i mer eller mindre formaliserade nätverks- och samarbetskonstellationer, där parter från näringsliv, universitet, branschorganisationer med flera samarbetar med kommuner, landsting och regioner. Det ger en naturlig grund för diskussioner och kontakter om EU-projekt av olika slag, inklusive FoU-projekt.

”Ett företag inom teknikparken tog initiativ. Det var ett plus i ansökan att ha med kommunen och vi gör nytta som pilot för att testa ny teknik. Samarbetet inom teknikparken var en viktig förutsättning för att gå vidare”

Universitet och högskolor utgör den största gruppen deltagare i ramprogrammet både för Sverige och för övriga medverkande länder.¹⁰ Ett nära samarbete mellan universitet, högskolor och det omgivande samhället leder till fler projekt med en blandning av aktörer.

”Vi i kommunen har regelbunden kontakt med universitetet. Vi har ett stående uppdrag att utveckla samarbetsformerna med dem och har haft flera gemensamma satsningar, bland annat detta projekt.”

Not 10

Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7). Lägesrapport 2007-2011 (VINNOVA, 2012)

Det är mycket vanligt att förfrågningar inför ett deltagande i ett projekt tas genom befintliga personkontakter i professionella nätverk. Man vet vilka som är specialister inom ett område. Regelbundna möten och utbyten sker inom nätverk och på konferenser. Ofta är det den personliga professionella kompetensen snarare än organisation som är den första utgångspunkten, särskilt inom den medicinska forskningen.

”Jag hade tidigare kontakter internationellt. Ett möte med en bekant forskare vid en konferens ledde till att vi senare deltog i projektet”

Även internationella nätverk där organisationer av olika slag möts fungerar som en plattform där idéer och projekt kan formars och där deltagare söks, exempelvis nätverk för science centers i Europa och olika nätverk inom hållbar utveckling.

”Vi är kända internationellt för vårt arbete med hållbar utveckling, mer än nationellt kan man säga. Vi får många förfrågningar.”

Det finns också exempel på när kontakt tagits för att den tänkta projektpartnern har rätt profil för att passa in i projektet. Är det ett Regions of Knowledge-projekt med utbyte mellan olika regioner, så behövs partners från universitet, företag och offentlig sektor enligt Triple Helixmodell. Är det en tyngd i projektet av sydeuropeiska länder, så behövs partners från norra Europa. Är man t.ex. som kommun känd för att ligga i framkant inom ett område blir det intressant för initiativtagare till projekt som bygger vidare på det, o.s.v.

”Ett företag i Sverige med lång erfarenhet inom området tog tillsammans med koordinatorn initiativ till projektet. De kontaktade oss då det behövdes en offentlig part för att kunna utgöra det svenska Triple Helixklustret. För oss låg det helt rätt i förhållande till våra prioriteringar.”

I de två projekten med kommun och region som koordinator har projektet tydligt startat just på initiativ från dessa. Det har varit ett gediget förhandsarbete som innefattat information, kontakter och förankring innan utlysningen från kommissionen kom.

”Vi kände väl till att en utlysning skulle komma inom det tematiska område som var av intresse för oss och började odla kontakterna långt innan.”

Men det finns också en rad exempel på initiativtagare i bakgrunden, det vill säga att man varit drivande eller i hög grad delaktig till projektets tillkomst men utan att i slutändan ta på sig koordinatorsrollen. Det upplevs extra positivt att ha kunnat påverka skrivningarna i projektplanen på ett sätt som passar den egna organisationen väl. Det är inte alltid möjligt om man kommer med i ett senare skede.

”Vi var tidigt med i diskussionerna om ett eventuellt projekt och hade kontakter med universitetet som sedan blev koordinatör. Alla partners i projektet var med redan i planeringsstadiet och kunde påverka innehåll och upplägg”

Verkligheten kan också vara den att man utifrån en positiv grundsyn på samarbete, internationella kontakter och den aktör som ställer frågan tackar ja, utan att fullt ut ha haft möjlighet att sätta sig in i vad projektet i sin helhet går ut på.

”Vi nappade direkt då temat var spännande, men det var ont om tid och krävde ett snabbt beslut. Vi fattade nog inte riktigt vad det var vi sa ja till. Det var tur.”

Förankring och finansiering

Det är endast ett fåtal av projekten där beslutet om deltagande fattats av den politiska ledningen i styrelse eller nämnd. Det har inte krävts utifrån delegationsordning och projekten har legat i linje med beslutade prioriteringar och strategier. EU-projekt av olika slag är inte längre något ovanligt, även om andelen projekt från sjunde ramprogrammet inte är så stor. Det ses helt enkelt som ett av medlen att nå uppsatta mål och ambitioner. Det skulle inte vara rimligt med beslut av högsta politiska ledning i stora organisationer med en mängd olika projekt.

När det gäller projekt inom hälso- och sjukvård, medicinsk forskning, menar flertalet av de tillfrågade att det inte är relevant med politisk styrning. Det är professionella bedömningar som bör ligga till grund för besluten. Flera hänvisar dock till att projekten ligger i linje med politiskt antagna forskningsstrategier inom respektive landsting och region. Politikerna är stolta och lyfter gärna upp den forskning som bedrivs, men känner inte till vilka av projekten som är finansierade med EU-medel.

Frågan om deltagande i projekt förankras med närmaste ledning på tjänstemannanivå, verksamhetschef, klinik- eller divisionschef, förvaltningschef eller motsvarande. Ofta önskar kommissionen att avtalet ska undertecknas av den allra högsta ledningen, men även i detta fall styr den delegationsordning som gäller inom organisationen. Den som har rätt att underteckna avtalet gör det. Det finns exempel på att den expert som fått frågan om att ingå i projektet, driver frågan och i princip fattar ett individuellt beslut om det. Sedan får man se till att ordna en underskrift. En sådan förankring är svag och det är sedan lätt att känna sig ensam i projektet.

I flera projekt handlar förankringen inte så mycket om den officiella delen, vem som beslutar eller inte, utan om att få med rätt personer på tåget. Det är viktigt att flera berörda personer i organisationen får kännedom om projektet, ser nyttan med det och är villiga att bidra. I många projekt har det fungerat mycket väl. Förankringen är också beroende av den information och kommunikation som ges kring projektet, mer om det nedan. Några tar upp det klassiska problemet med projekt kontra linje, där projektet blivit en främmande fågel i den vardagliga verksamheten. Det har fungerat mycket bra att samarbeta med akademi och företag men varit svårt att få en rimlig lokal förankring. Projektet är något som ska skötas utöver den vanliga verksamheten. Det har därmed byggt på några entusiaster som gjort jobbet vid sidan om, vilket inte fungerar i längden.

I fyra projekt där kommuner deltagit har beslutet fattats av kommunstyrelse eller facknämnd, vilket kontaktpersonerna tycker är bra utifrån förankringsperspektiv. Även ett par projekt med fokus på regional utveckling har beslutats i berörd nämnd med ansvar för regionala utvecklingsfrågor. När besluten fattats på tjänstemannanivå sker information och återrapportering till berörda politiker. I Malmö stad finns till exempel en årlig återrapportering till kommunstyrelsen om allt internationellt samarbete och projekt som sker i stadens olika förvaltningar.

Finansiering

I intervjuerna uppger ungefär tre fjärdedelar uppgett att de inte går in med någon medfinansiering. Det råder lite osäkerhet kring vad svaren innehåller i det avseendet och det är ingen fråga som behandlats exakt i intervjusituationen. Hur man räknar på de olika kostnader som ingår i den ekonomiska ersättningen är komplicerat. Merparten menar att man går in med arbetstid för vilken man får ersättning samt att man får kostnader för resor och möten täckta. I ett fall tas upp att det inte är någon officiell medfinansiering men att budgeten bygger på en uppskattning inför projektets start och att det i slutändan blivit dyrare. Några tar upp att man gått in med arbetstid, men kallar det inte medfinansiering, eftersom det inte är lösa medel. Att stå för personalkostnader är trots allt ett sätt att medfinansiera. De som uppger att de gått in med medfinansiering nämner att det ligger mellan 10 % och 30 %. Men, i intervjustudien är detta alltför oprecist behandlat för att ge en rättvis bild av förhållandena.

Tabellen nedan visar den maximala nivån på den ekonomiska ersättningen från EU för olika aktiviteter inom FP7. Regelverket för beräkning av kostnader och ersättningar finns i FP7 Sjunde ramprogrammet, Bidragsavtal-Bilaga II, Allmänna villkor¹¹

Maximal nivå på den ekonomiska ersättningen från EU för olika aktiviteter inom FP7

Maximala ersättningsnivåer	Verksamhet inom forskning och teknisk utveckling	Demonstrations-verksamhet	Annan verksamhet
Expertnätverk	75 %		100%
Samarbetsprojekt	75 %*	50 %	100 %
Samordnings- och stödåtgärder			100 %

* Gäller om stödmottagaren är offentliga organ utan vinstsyfte, inrättningar för sekundärutbildning och högre utbildning, forskningsorganisationer och små och medelstora företag.

Marknadsföring och informations spridning

I studien ställdes frågor specifikt om marknadsföring och information, för att få en bild av hur kännedom om medverkan i och resultat från projekten sprids. I princip alla projekt har ett särskilt arbetspaket kring marknadsföring och informations spridning. En webbplats för projektet finns vanligen och man arbetar på olika sätt i med information och kommunikation utifrån fastställda kommunikationsplaner. Nyhetsbrev, medverkan på konferenser och arrangemang av egna seminarier är vanliga delar i projektens gemensamma information. Utöver det har kontaktpersonerna i Sverige informerat i sina professionella nätverk, för politiska nämnder, via webb, nyhetsbrev och medverkan på seminarier. Landsting och även sjukhus är stora organisationer där mycket händer. Reportage i interntidning kan vara ett viktigt sätt att informera och göra känt i den egna organisationen vilka pågående projekt som finns.

Målgruppen för information och kommunikation skiftar beroende på projektets karaktär. Några exempel:

I projektet PROFNAIT (Stockholms läns landsting, Region Skåne) är det i inledningsskedet viktigt att nå kvinnor som vill lämna plasma samt att ha en god kommunikation med föräldrar, vilket lett till att webbsidan i första hand

Not 11

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/ShowDoc/Extensions+Repository/General+Documentation/Legal+documents+for+implementation/Model+grant+agreement/General/fp7-ga-annex2_sv.pdf

byggts upp med information riktad till föräldrar. Sidan för professionella kommer byggas upp när projektet är i nästa skede kring test av ett läkemedel. I projektet BUILDSMART (Malmö stad) med fokus hållbart byggande har marknadsföring och information riktats främst till byggbranschen.

Inom projektet HAPTIMAP (Lunds kommun) utvecklades bland annat programvara för mobilapplikationer med karttjänster, som fungerar bra för såväl synsvaga personer som personer i rörelse. Efter att projektet avslutats finns förutom webbsidan även en Facebookgrupp, HaptiMap after the project. En viktig målgrupp är programmerare.

I projektet TRANSEURO (Region Skåne) har de etiska aspekterna kring transplantation av hjärnceller vid Parkinsons sjukdom, gjort den offentliga debatten extra viktig. Alla deltagare i projektet har gjort insatser. I Sverige har bland annat arrangerats offentliga seminarier, Parkinson Café, där forskare från Lunds universitet och från Skånes universitetssjukhus medverkat. I samband med dessa har pressmeddelanden gått ut som lett till att massmedia tagit upp projektet i press och TV. En grupp vid etnologen, Lunds universitet har genomfört samtal i fokusgrupper.

I projektet CROSSTEXNET (Västra Götalandsregionen) där regioner i Europa samarbetat om tekniska textilier, Smart Textiles, lade alla parter medel i en pott för totalt fyra gemensamma projektutlysningar. Varje utlysning krävde en mycket proaktiv och uppsökande information för att nå potentiella sökande.

Projektet EUROCOURSE (Region Skåne, Landstinget i Uppsala län) hade fokus på erfarenhetsutbyte kring bättre användning av cancerregistren i forskning. Ett mål var att få till stånd en ”stakeholder communication”, det vill säga en dialog mellan de intressenter som äger frågan, varför kommunikationen riktades till ansvariga myndigheter och beslutsfattare.

Flera nämner i intervjuerna att de avvaktar med marknadsföring och information tills det finns något substantiellt att informera om. Det räcker inte med info om att ett projekt startat. Det ska finnas en delrapport, ett första resultat eller något annat att berätta om.

Konkreta resultat

Av projekten är det fortfarande 29 som är pågående varav 11 har startat under 2012. Därför är det i många fall för tidigt att säga något om de konkreta resultaten. I merparten av projekten har vetenskapliga artiklar publicerats eller är på väg fram. Nya kontakter, studiebesök och projektmöten har gett ökad kunskap om hur man kan göra saker på andra sätt. Ett konkret resultat i form av lärande. Här några andra konkreta exempel på resultat, på intet sätt heltäckande:

Kliniska prövningar, där testerna fallit väl ut, har kunnat ge belägg för att utvecklingen av ett nytt läkemedel eller en ny behandlingsform är på rätt väg. Det är flera steg, fler prövningar som behöver genomföras innan det kan bli produkter som når marknaden. Det finns flera exempel på sådana projekt, en del slutförda och andra som kommit halvvägs. I projektet VIVAC (Stockholms läns landsting) har ett läkemedel testats som kan komma att göra stor nytta i olika typer av vaccinationer, t ex mot allergier och mot tuberkulos. Projektet QUALVIVO (Region Skåne) ledde till ett godkänt brett patent och därmed en bra grund för att få större företag med ekonomiska muskler involverade för kommersialisering av resultat. Ett annat exempel är klinisk prövning för att ta fram en fungerande genterapi för behandling av porfyri, där projektet AIP-GENE (Stockholms läns landsting) är en bit på väg.

I TRANSEURO (Region Skåne) sker de första implantationerna av hjärnceller antagligen tidig höst 2013, vilket är en nystart för nervcellstransplantationer som metod för behandling av Parkinsons sjukdom. Något liknande har inte gjorts på tio år och nu sker det utifrån ett nytt kunskapsläge.

Projektet APRES (Landstinget i Jönköpings län) har kunnat påvisa att det är färre friska människor som är bärare av resistenta bakterier än vad som varit känt tidigare. Allra lägst är andelen i Sverige. Det ger stöd för Sveriges sätt att arbeta med antibiotikaförskrivning.

Projektet HANDOVER (Stockholms läns landsting) har gett ökad kunskap om kommunikationen i samband med akutvård, vilket nu används i det ständiga förbättringsarbete som pågår i vården kring överföring mellan vårdgivare.

Projektet ABC4TRUST (Söderhamns kommun) har lett till att samarbetet inom teknikparken ytterligare har stärkts och utvecklas. Projektet har en bit kvar innan de konkreta projektresultaten är klara, men liksom i många andra

projekt är ett viktigt resultat det fördjupade samarbetet mellan olika parter. Insikten om att teknikparken som miljö är en mycket bra utgångspunkt för gemensamma projekt har också stärkts.

Två projekt har på olika sätt arbetat med buller i stadsmiljön. I CITYHUSH (Stockholms stad, Göteborgs stad) har en manual och en utvärderingsmodell för tysta zoner i staden tagits fram. Även resultat i form av produkter finns, exempelvis tystare standardvägbeläggning och nya typer av tystare bildäck. Projektet HOSANNA (Stockholms stad) syftade till innovationer och nya sätt att åtgärda trafikbuller och det har projektets lyckats med. Allt är inte splitter nya idéer, men effekterna av redan kända åtgärder har kvantifierats. Ett spin-offprojekt är på väg fram, med några av de som varit partners. Då söks inte ramprogrammedel utan medel från VINNOVA.

Inom projektet HAPTIMAP (Lunds kommun) har programvara och utbildning utvecklats kring applikationer för mobiler som fungerar vid olika situationer och funktionshinder. För kommunens del blev insikten att kommunala kartdata kunde användas, men att det saknades en del. Tillgången till kartmaterial och prispolitiken på sådant material är ett problem. En insikt var att geodatahanteringen fungerar bättre i många andra länder. Det har satt ljuset på frågan om vem som ska stå för ny geodatainformation som behövs i samhället.

För projektet EUROCOURSE (Region Skåne, Landstinget i Uppsala län) har medlen från sjunde ramprogrammet varit den enda finansieringskällan för erfarenhetsutbyte och samordning av cancerregister och cancerkontroll. Därför har projektet varit avgörande för att utbytet har kunnat fortgå i Europa.

Inom BUILDSMART (Malmö stad) kan byggaktörer ta en ökad kostnad och därmed en större risk för att pröva nya energieffektiva metoder vid byggande, som kan utvärderas och spridas. Det påskyndar en önskad utveckling.

Av projektet CROSSTEXNETs (Västra Götalandsregionen) fyra gemensamma utlysningar fick aktörer i Västra Götalandsregionen, små textilföretag och forskningsinstitut, medel i två av dem. Det gav möjlighet till spin-offprojekt som nu löper vidare efter projektidens slut.

Den stora nyttan, för kommunen och för projektet CONFIDENCE (Umeå kommun), var dialogen om teknik och integritet ur ett användarperspektiv. Projektet gick ut på att ta fram en prototyp för en typ av larm för äldre och

testa den. Det visade sig att prototypen stod långt ifrån marknaden. Kommunen hade stor kunskap om t.ex. olika typer av fallolyckor som forskarna inte tänkt på. För kommunens del var det också värdefullt med kontakten med en ”blivande målgrupp”, som man annars inte möter.

Inom projektet SAGE (Västra Götalandsregionen) har alla fordonsregioner under den första delen av projektet tagit fram studie om det egna klustret kring styrkor och svagheter m.m. Best practice kring organisation och samarbetsformer inom klustren har sedan jämförts. Även om projektet har en bit kvar har vissa slutsatser redan dragits, av detta projekt och annat pågående arbete i regionen. Bland annat har det lett till beslut om mer resurser och ett tydliggjort uppdrag till en av de teknikparker som finns i regionen.

Noterade svårigheter och problem

Hela ansökningsprocessen är långdragen. Det tar tid att sätta samman en ansökan och man måste ha möjlighet att lägga den tiden trots osäkerheten om det kommer att löna sig. Det finns i vissa fall möjlighet till planeringsbidrag, men någon måste kunna avsätta tiden.

Det gäller också att få grepp om vad som efterfrågas i de olika utlysningarna, något som flera tar upp som en svårighet. EU-språket är inte alltid självklart och detaljeringsgraden i utlysningarna varierar. Att ha personlig kontakt med handläggarna på VINNOVA och även med kommissionen är ett tips, för att bringa större klarhet i detta.

”Vi skulle ha varit med mer i ansökningsfasen och ställt högre krav på formuleringarna i ansökan. Vi har lärt oss att mandatet är något man tar sig, man får det inte alltid.”

Det händer att den eller de som skriver ansökan sedan inte är med i projektet. Det kan bero på att personer byter jobb, att ansökningsprocessen är en konsulttjänst i sig eller att partners väljer att jobba med olika personer i ansökan och i projektet. Det kan betyda att det i projektstarten finns många frågetecken kring hur uppdraget ska tolkas och vad som egentligen ska göras. Även när samma personer är med i ansökningsprocessen och i projektet finns behov av ett omtag kring uppdrag, mål och arbetsätt när projektet väl startar. Startsträckan är lång och det finns därför skäl att på nytt lägga en gemensam grund. Där det steget hoppats över har det tagit tid för deltagarna att förstå varandra och projektet.

En svårighet med den långa startsträckan är att det är svårt att bedöma när i tiden arbetet ska sätta igång och när de olika arbetsinsatserna kommer att krävas. Tidsbedömningen generellt är en svårighet, särskilt omfattning av allt arbete runt omkring själva arbetsuppgiften i projektet.

Kompetensmatchningen, både på individ- och organisationsnivå, kan vara ett problem. Sammansättningen i projektgruppen stämmer inte alltid överens med vad som faktiskt ska utföras. Projektets beskrivning av arbetsfördelning är fastslagen från början i avtalet som skrivs på med Kommissionen. I projekten kan man förhoppningsvis rätta till en del efter hand men det bygger på att det finns en generositet och samsyn i konsortiet. Ett exempel på detta fanns bland annat i ett projekt med fokus på ”knowledge brokerage”, dvs. kunskapsöverföring och lärande, men där alla partners i projektet var experter på sina sakområden och inte på lärande och pedagogik. Efterhand kunde projektet kompletteras med den kompetensen.

Ett stort generellt problem vid medicinska studier är att den övergripande administrationen inklusive tillståndsprocessen för att få genomföra kliniska prövningar är en mycket komplicerad och komplex process i alla deltagande länder. Det måste den rimligen vara, då det är viktiga etiska och medicinska överväganden. Om flera länder ska delta i den kliniska prövningen måste tillstånd sökas i samtliga länder. Det kan bli problem om man i ansökan/projektbeskrivningen inte tillräckligt tagit hänsyn till och planerat för tidsåtgången för att söka prövning i olika länder och projekttiden därmed blir för snäv.

Projekt där företag deltar kan märka av villkoren i näringslivet, då företag går i konkurs, blir uppköpta eller ombildas. Nya ägare kanske inte har samma inriktning. I de projekt där detta hänt har det dock löst sig, men har inneburit att projekt stannat upp under en längre tid.

”I tekniska projekt händer alltid mycket, det är en stor risk. Det deltagande företaget blev uppköpta under projekttiden vilket gjorde dem handlingsförlamade i 1,5 år.”

Den finansiella krisen och lågkonjunkturen i Europa har varit märkbar i flera projekt. Det har påverkat företag i projekten och förväntade spin-off projekt har lagts på is. Det har också påverkat deltagande offentliga partners i de mest drabbade länderna. En annan effekt är att valutakursen på euron sjunkit i förhållande till svenska kronan och projektmedlen därmed blivit mindre värda.

Ekonomi- och administrationsarbetet

Det finns en medvetenhet om den administrativa tyngden i EU-projekt, där betydande rapportering och ekonomisk redovisning krävs. Mot den bakgrunden menar flera att det bara är att ge sig i kast med det. Det finns manualer och information om hur det ska gå till. Det är heller inte orimliga krav då det handlar om stora belopp. En vana med att delta i EU-projekt innebär att erfarenhet och kunskap byggs upp i organisationen. Då finns rutiner och stöd kring den ekonomiska rapporteringen. En kunnig och driven koordinator är också en mycket god hjälp.

De som kan jämföra mellan olika EU-program menar att sjunde ramprogrammet inte är krångligare än något annat EU-program, snarare tvärtom. I jämförelsen ligger att man i sjunde ramprogrammet jobbar direkt mot kommissionen och inte mot ett nationellt programkontor. Man menar att EU-kommissionen har mest fokus på kontroll av innehållet och att projektet levererar de uppsatta resultaten, medan svenska myndigheter har alltför stort fokus på kontroll av ekonomi och administration.

”Det har varit lättare än förväntat. Ramprogrammet är mer obyråkratiskt än många strukturfondsprogram.”

Men, det stora flertalet menar ändå att det är en alltför omfattande rapportering och att formerna för denna inte är smidig. Onödig byråkrati finns, som att kommissionen önskar dokument även i pappersform trots att mycket tid lagts på att skicka dokument elektroniskt. Det varierar stort hur mycket stöd projektledarna kunnat få av ekonomer och administratörer inom den egna organisationen. För merparten är det trots allt relativt sällan man är engagerad i ramprogramsprojekt på den enskilda kliniken eller förvaltningen, därmed är denna typ av redovisning ingen vanlig rutin.

”Det har varit mycket komplicerat att fullgöra alla krav på rapportering på det sätt kommissionen vill ha det. Ingen på sjukhuset kan det ordentligt. Ekonomerna på landstinget har inte så stor erfarenhet, de har frågat universitetet om det varit något speciellt.”

Det tar lång tid att få pengarna. Först den långa ansökningstiden, men också en lång tid till den första utbetalningen när projektet väl är godkänt. Att missa en deadline med bara någon dag kan innebära en lång väntan på utbetalning. Det gäller även om det rör någon annan partner som är försenad. Vid rapporteringstillfällena måste samtliga partners lämna in underlag till koordinatören, om det inte sker får det konsekvenser för betalningarna. Likaså kan man som partner få ligga ute med stora belopp efter att projektet avslutats.

En projektutvärdering görs efter avslut, där det kan finnas krav på vissa kompletteringar trots att projektet godkänts i sin helhet. Ett exempel finns där de sista medlen inte betalats ut trots att projektet avslutats för över ett år sedan. Det krävs utrymme i budgeten för att klara att ligga ute med pengar under lång tid.

Kraven på omfattande rapportering, på utsatt tid, skulle vara mer acceptabla om man upplevde att kommissionen i sin tur var lika noggranna med återkoppling tillbaka. Flera vittnar om bristande kommunikation från kommissionen och därmed hög grad av ovisshet.

De budgeterade resekostnaderna är ett stort problem i ett projekt där en schablonberäkning gjorts i projektbudgeten för alla deltagande parter. Men det är stor skillnad på resekostnader från norra Sverige jämfört med deltagande länder som ligger nära varandra i de centrala delarna av Europa. Det här är något som kan lösas med omfördelningar inom konsortiet, men som kräver att alla går med på en sådan lösning.

Några mindre, men ändå, bekymmer har tagits upp. Till exempel att de flesta kommuners spamfilter tycks värja sig mot e-post från okända e-postadresser, särskilt från utlandet. Det gäller att ha koll på mejl som fastnar på vägen. Inte heller är utländska in- och utbetalningar vardagsmat i kommuner och landsting, det kan kräva en ny rutin. Ett krav på att dokument skulle stämpas med "stadens officiella stämpel" ställde till det i en kommun, som inte längre hade en gammaldags trästämpel kvar. En ny sådan fick beställas, utan stämpel dög inte handlingarna. Projektet handlade om digital utveckling.

Hur kan utformningen av programmen bli effektivare?

I intervjuerna ställdes frågan om hur utformningen av programmen skulle kunna bli effektivare. Många menade att de inte har den överblick som krävs för att kunna besvara frågan eller kunskap om hur Sverige försökt att påverka ramprogrammet. Utifrån de egna erfarenheterna lyftes några förslag till förbättringar.

- › Komplettera de stora projekten med små fokuserade projekt. I vissa frågor eller skeden är de mer effektiva än de riktigt stora projekten.
- › Färre projekt, mer pengar och krav på att också arbeta med implementeringsfasen i de projekt som handlar om innovationer.
- › Mer flexibla tidsgränser för projekt som innehåller klinisk prövning så att hänsyn tas till de komplexa och tidskrävande tillståndprocesserna i de olika länderna.

- Hänsyn och bättre anpassning till hur kommuner och landsting arbetar. Några faktorer som gör att det kan ta tid är förankringen i det politiska systemet samt att det ofta krävs upphandling.
- Smidigare administration som kan ske enbart elektroniskt. Mer uppskattade klumpsummor än krav på detaljredovisning av varje arbetstimme. Betala medel för projektens leveranser och resultat istället.

Drivkrafter för deltagande i ramprogramsprojekt

Det finns en rad drivkrafter för att delta i ramprogramsprojekt kring forskning och utveckling. Drivkrafter som gör det mödan värt, trots hinder och svårigheter och som lyfts fram i samtalen med kontaktpersonerna.

Lärande och erfarenhetsutbyte

Möjligheten att ta del av ny kunskap, ny forskning som ligger i framkant. Man behöver gå utanför gränserna för att lära mer. Tillgång till den kompetens man får genom samarbete med andra, mellan olika länder och mellan olika parter. Det höjer kompetensen för alla i projektet. Det innebär ett lärande och ett sätt att finna nya lösningar. Erfarenhetsutbytet är mycket utvecklande. Självklart för egen personlig del, men också för verksamheten om rätt personer deltar och för tillbaka tankar och lärdomar till sin organisation.

Utbyte handlar också om att vilja dela med sig. Flera av de svenska parterna nämner att de har bra lösningar och arbetssätt att sprida och kan därmed stimulera andra. Vi kan stärka Sveriges roll inom utvecklingsområden där vi är starka som land, om vi ser till att få många projekt inom ett sådant område. Ett varningens tecken höjs för att ta in konsulter för att driva projekt. Det är bättre att behålla den vunna lärdomen inom organisationen.

Forskningens natur är internationell

Forskningen är till sin natur internationell. De bästa forskarna och specialisterna finns i forskargrupper olika länder. Strävan efter excellens är en drivkraft. Enda sättet att få möjlighet att göra något som är excellent är på ett internationellt plan. Samarbete är nödvändigt för att samla de bästa inom området i samma projekt. Inom den medicinska forskningen finns befintliga nätverk och samarbete. Därmed finns en god potential för att skriva bra ansökningar och driva viktiga projekt gemensamt. Det är särskilt stimulerande att kunna kombinera akademisk forskning med klinisk verksamhet, man ser en konkret patientnytta.

Finansieringen

Finansieringen är en viktig del. Det är en stor del av tillgängliga forskningsmedel som finns inom ramprogrammet. Många pekar på möjligheterna som ges genom denna typ av finansiering. Vissa studier går helt enkelt inte att genomföra utan en kraftfull ekonomisk uppbackning och EU-medlen därför avgörande för att många projekt alls ska komma till stånd. Det kan vara svårt för mindre forskningscentra att konkurrera om nationella forskningsmedel, särskilt om man arbetar med sjukdomsgrupper som är mindre vanliga. I de fallen kan finansieringen också möjliggöra att produkter utvecklas som annars inte självklart tas fram av läkemedelsindustrin.

EU-medlen är viktiga för att kunna växla upp egna idéer och genomföra utvecklingsprojekt som annars skulle vara svåra att motivera med enbart lokala eller regionala skattemedel. Till exempel projekt som är mer av typen riskprojekt eller att genomföra tester. De kan då motiveras om också utvecklingsmedel från EU kan nyttjas.

Många pekar dock på att projekt inte ska startas bara för att få pengar. Det är inte tillräckligt som drivkraft. Men visst underlättar det.

Kontakter och nätverk

Nya kontakter, nya nätverk, såväl internationellt som i Sverige. Men också ett tillfälle att odla djupare kontakter med parter man redan känner. Projekten kan ge tillfälle att finna nya kontaktytor för en fördjupad dialog, om exempelvis framtida behov, med potentiella brukare, patienter eller medborgare i stort. I ett större sammanhang stärks hela idén om ett gemensamt Europa av att relationer byggs mellan människor i nätverk, projekt och olika typer av samarbete.

Påverka och påskynda, för att nå mål och visioner

Möjligheten att vara med och påverka, ett projekt, en utveckling eller kommissionen, är en drivkraft. Att kunna påskynda en önskad utveckling, genom att snabbare kunna nå konkreta utvecklingsresultat eller att kunna demonstrera en metod eller produkt i verkligheten, är en annan drivkraft. Innovationer behövs för att möta den demografiska utmaningen, klimatutmaningen och andra samhällsutmaningar som man ser. Projekten blir ett av medlen för att nå lokala och regionala mål och visioner, men också ett sätt att arbeta för att nå mål i EU 2020. Man kan bidra till att skapa samsyn och gemensamma åtgärder inom Europa. Man blir en del i det gemensamma arbetet inom EU.

Kommunerna, forskningen och verkligheten

De kommuner som deltar i ramprogramsprojekt talar samfällt om den nytta man ser i mötet mellan forskning och verklighet. Det finns också ett mått av stärkt självförtroende när man märker att man kan bidra på ett väsentligt sätt. Forskningen behöver samverka med slutanvändaren. Många kommuner har en roll i projekten att representera slutanvändaren, genom att vara den myndighet som finns närmast medborgarna. Kommunerna kan testa ny teknik och forskningsresultat i verkligheten. Kommunerna kan praktiken, ett samarbete med forskningen är därför fruktbart, utifrån bådas perspektiv. Att göra forskningen mer användarvänlig och att resonera kring vad som fungerar och inte är värdefullt för båda parter. En viktig roll för kommunerna är att bättre och mer tydligt beskriva vilka behov man ser, vilka problem som behöver lösas för framtiden. Det i sig är ett viktigt bidrag till forskningen.

Kommuner, landsting och regioner pekar ofta på Triple Helix som ett fruktbart sätt att arbeta ihop. När forskning, företag och offentlig sektor möts finns förutsättningar för spännande lösningar för hela samhället. Projekten kan då bli ett bra sätt att i praktiken bedriva näringslivsutveckling och att göra verkstad av Triple Helix-modellen. Det är samarbetet mellan olika aktörer som är essensen i många ramprogramsprojekt. Samtidigt finns det också en utbredd insikt om att Triple Helix-modellen bara är en tänkbar variant för samverkan. Idag finns många exempel på aktörer som tänker och pratar också om Quadruple eller t.o.m. Penta Helix-modeller, i syfte att fånga upp ännu bredare samarbeten kring forskning och innovation.

Skapa förutsättningar för andra i regionen

För kommuner, regioner och regionförbund som arbetar för en positiv lokal och regional utveckling är det inte givet att det är ett mål i sig att själva vara med i många ramprogramsprojekt. Att få med andra är det centrala. Till exempel att fler företag i kommunen eller regionen ska delta eller att den regionala högskolan eller universitetet ska öka sin andel. FoU och innovationer är internationellt och företagen globala. En förhoppning är att stimulera det regionala näringslivet, skapa möjligheter för nya kontakter, produkter och i förlängningen affärer. Ett annat mål är att utveckla regionala innovationssystem genom stärkt samarbete i regionala kluster och genom samarbete med andra kluster i Europa. Det är relevant att som region jämföra sig med andra regioner i Europa. Sverige har inte så lång eller stor erfarenhet av att regioner arbetar med regional utveckling.

Men, för att kunna skapa förutsättningar för att andra i regionen ska bli mer delaktiga i ramprogramsprojekt, är det viktigt att själv som organisation ha den erfarenheten. Det är skäl för att både själv delta i projekt och verka för att få med andra i regionen.

Känsla och engagemang

Drivkraft är i hög grad en känsla. Det har getts flera uttryck för känslor i samtalen om vad som är de personliga drivkrafterna för att delta i projekten. Några av dem: ”att våga utsätta sig för sådana här utmaningar är inspirerande”. ”Internationellt samarbete är ju roligt”. ”Fascinerande. Det ger energi”. ”Det är en förmån att få möta så många engagerade, begåvade människor”. ”Nyfikenheten, lusten och viljan att förstå”. ”Det ger ökat självförtroende”. Och inte minst, – ”Tänk att få komma på något som förändrar livet för människor!”

TIPS FRÅN PROJEKTDELTAGARE

- › Var aktiv i olika internationella nätverk, odla kontakter till nytta för kommande projekt
- › Utveckla samarbetet med universitet och högskola, det geografiskt närmaste eller det som har en forskningsprofil som är passar
- › Diskutera behov av forskning och innovationer i befintliga samarbetskonstellationer
- › Identifiera och beskriv behov och frågeställningar för forskning, inte minst viktigt ur ett kommunperspektiv
- › Ta kontakt med den nationella kontaktpersonen (NCP) på VINNOVA inom aktuellt område
- › Bjud in VINNOVA till ett regionalt informationsmöte
- › Var aktiv tidigt i planeringsstadiet i ett projekt eller när en förfrågan kommer, det går att påverka upplägg och innehåll.
- › Ta reda på om det finns särskilt projektstöd för EU-projekt inom den egna organisationen eller närliggande. Särskilt viktigt är att leta upp och använda den administrativa kompetens som finns för hantering av EU-medel.
- › Förankra deltagandet i projekt i den egna organisationen
- › Ta kontakt med någon som deltar eller har deltagit i ett ramprogramsprojekt
- › Våga vara koordinator och ta initiativ

Förutsättningar och intresse att medverka i kommande programperiod (Horisont 2020)

Nästa program för forskning och innovation för perioden 2014 till 2020 är Horisont 2020 (Horizon 2020). Det är inte så många som tycker att de haft tillfälle att sätta sig in tillräckligt i det kommande programmet. Generellt sett önskar de intervjuade mer information om innehåll och upplägg samt vilka konsekvenser det kan få för kommuner och landsting som deltagare. Dessutom är fortfarande programmet och dess budget i en beslutsprocess, vilket gör att man inväntar fler detaljer.

De som kan jämföra mellan olika programperioder tycker att det blivit ”mindre osmidigt” i det sjunde ramprogrammet, att det är något mindre volym på rapporteringen och att mer konklusion efterfrågas av EU-kommissionen istället. Förhoppningarna finns därför på att kommissionen anstränger sig för att göra den kommande programperioden ännu ett steg enklare och bättre. En synpunkt finns dock om att förenklingarna och förändringarna mellan programperioderna i sig är försvårande. Trots den goda ambitionen så innebär det att man på nytt måste sätta sig in och förstå nya programupplägg, namn och rutiner.

Eftersom många av projekten i studien har startats relativt nyligen och kommer att pågå flera år framöver, är det flera som uppger att det inte är aktuellt för egen personlig del att involveras i något ytterligare projekt. Det är stora åtaganden som måste ros i hamn först. För en del är det inte aktuellt på grund av att man närmar sig pension, men man hoppas att yngre kollegor ska vilja delta.

Tidigare erfarenhet, av ramprogrammet men också av andra EU-projekt, ger en kunskapshöjning som påverkar synen mer positivt till att också delta framöver. Det öppnar upp för att vilja söka i kommande period. Flera nämner att erfarenheten kommer att innebära att de nästa gång är mer beredda och vill påverka mer, kommer att kräva mer i den inledande fasen kring projektformuleringar och att det kommer finnas en högre beredskap i den egna organisationen. Det är endast två av de intervjuade som bestämt svarar nej på frågan om de kan tänka sig att ansöka i kommande programperiod. Då är skälet att byråkratin kring projekten är så betungande att det överväger hela nyttan med projektet.

Intresset finns alltså. Få har färdiga projektidéer klara, men många ger uttryck för att förberedelser pågår. Några exempel:

”Aktörer i vår region är underrepresenterade, nu gäller det att hitta en vettig fråga och bra partners.

”Vi vet redan att vi ska söka i nästa period. Vi funderar nu över lämpliga projekt.”

”Vi är positiva till att delta och odla just nu våra internationella kontakter. Det gäller att hitta bra samverkanspartners. Vi jobbar aktivt för att själva vara det.”

”Vi ska ta upp och beskriva de behov vi ser i våra olika nätverk, det ger idéer för forskningsprojekt i det kommande programmet.”

”De frågor vi jobbar med är per definition internationella. Just nu sonderar jag vilka frågor som kan bli aktuella i det nya programmet.”

”Vi har en idé som vi vill söka planeringsbidrag från VINNOVA för att utveckla.”

Västra Götalandsregionen har kommit långt fram i sitt strategiska förberedelsearbete inför Horisont 2020, vilket särskilt nämns i intervjuerna. I regionutvecklingsnämnden togs beslut i maj 2013 om ett ”Handlingsprogram för internationella forsknings- och innovationssamarbetet 2014-2020”, se [http://www.vgregion.se/sv/Vastra-Gotalandsregionen/startside/Regionutveckling/FoU/Program-FoU/Handlingsprogram-for-internationella-forskningssamarbeten-/](http://www.vgregion.se/sv/Vastra-Gotalandsregionen/startside/Regionutveckling/FoU/Program-FoU/Handlingsprogram-for-internationella-forskningssamarbeten/)

”Handlingsprogrammets insatser syftar till att möta de möjligheter och utmaningar som framförallt EU:s nya forsknings- och innovationsprogram, Horizon 2020, innebär i form av krav på nya typer av partnerskap, fokus på stora strategiska satsningar kopplade till samhälleliga utmaningar och styrkeområden, test och demonstration, samt användardriven innovation där näringsliv och offentlig sektor är viktiga samarbetspartners. Det blir därför särskilt viktigt att förbereda aktörerna för breda samarbeten, samt att öka näringslivets, i synnerhet små och stora företags, deltagande.”

Det pågår alltså förberedelsearbete på flera håll i landet. Det är dock endast i intervjuerna med kontaktpersoner i Västra Götalandsregionen som ett övergripande förberedelsearbete i form av en antagen strategi nämns. I Skåne leder till exempel Skåne European Office, det regionala Brysselkontoret, samarbetet mellan Region Skåne och de fyra lärosätena i regionen för att öka den skånska beredskapen för Horisont 2020. Målet är att utbyta information, att definiera behov och att föreslå åtgärder så att Skåne är bättre rustat för att dra nytta av EU:s medel för forskning och innovation.

Utmaningar med Horisont 2020?

Det vanligaste svaret på den frågan är att man än så länge inte vet tillräckligt mycket för att kunna svara detaljerat på det. Men det finns ändå en del farhågor och förhoppningar.

”Det verkar positivt att bygga vidare på vissa projekt som startat under sjunde ramprogrammet.”

”Det ser ut att bli mer av innovation i det nya programmet, vilket ger fler möjligheter. Kanske har forskningsinriktningen tidigare skrämt bort många från att ansöka?”

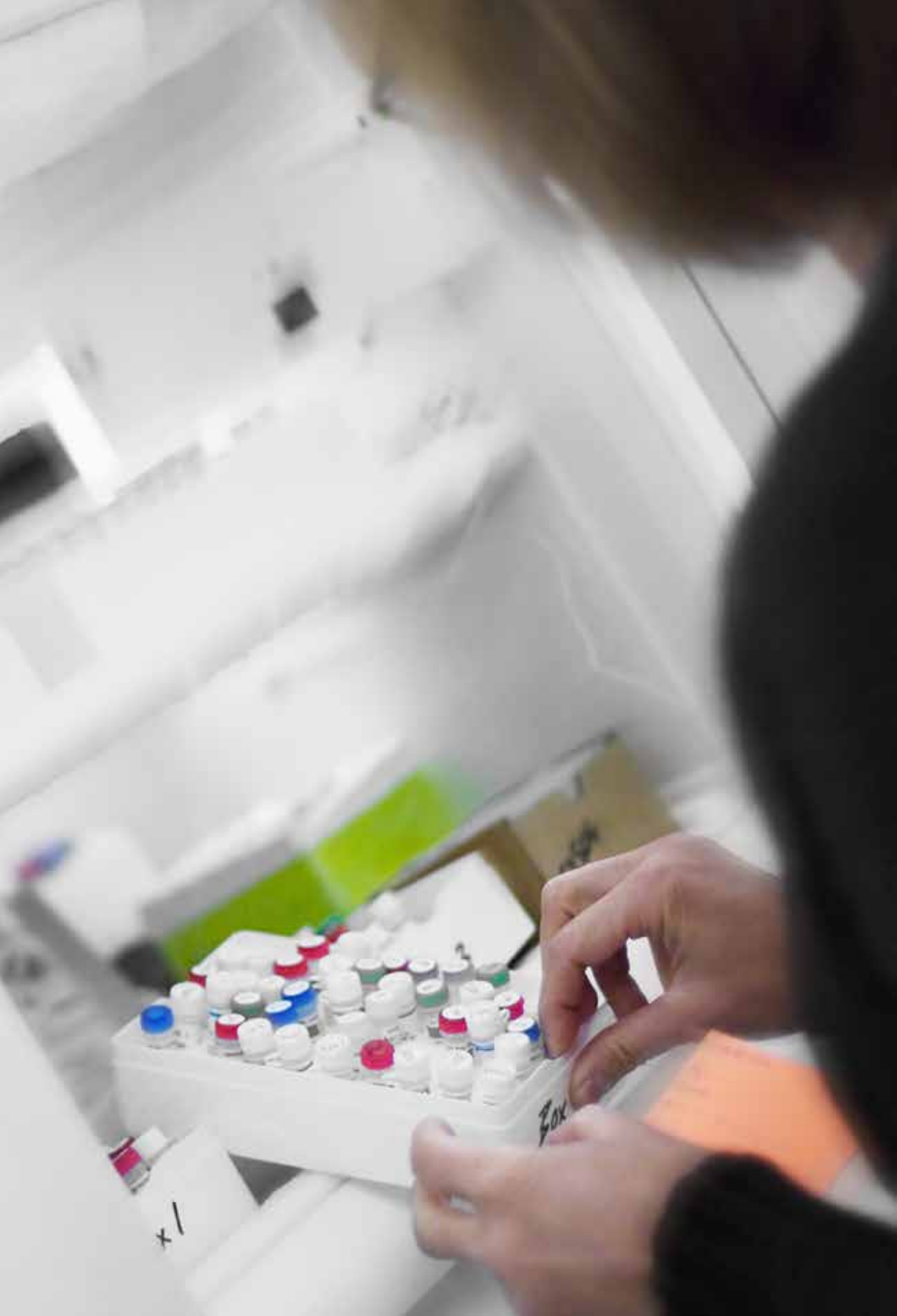
”Det verkar bli mer klinisk forskning, vilket är positivt.”

”En farhåga är att kommissionen vill satsa på ännu större projekt, större volymer, fler deltagare. En utmaning rent logistiskt och tuffare för de ovana.”

”Det finns idag en utmaning i att vara bred och gränsöverskridande i en ansökan. Det är svårt att kombinera två eller fler teman. Kommer det att bli lättare eller svårare i Horisont 2020?”

”Vi funderar över om Horisont 2020 ska fokusera ännu mer på ren forskning? Om det är fallet blir det svårt för oss att vara med. Handlar det om innovation är det en annan sak.”

”Vi har förstått att Regions of Knowledge inte kommer att finnas kvar på samma sätt som nu, vilket är synd. Det är en form som passar oss mycket väl.”

Om Horisont 2020

Det nya i Horisont 2020 är att det, till skillnad från FP 7, ska bestå av ett övergripande program som stöder forskning och innovation (se http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm). I pressmeddelandet från europeiska rådet som tillkännager att en överenskommelse nåtts i juli (11985/13 Presse 319) uppges att det nya programmet förväntas motverka fragmentisering av forskning och innovation. Alla delar av processen, från forskning till marknaden/slutanvändaren, omfattas av programmet.

Inriktningen att förenkla regelverk och processer vid ansökan och under projektets gång fortsätter, och en viktig del gäller en starkt förenklad ersättningsmodell, med antingen 100 % eller 70 % ersättning för direkta kostnader för alla typer av deltagare.

Budget och detaljerna kring innehållet har förhandlats under hela våren. I slutet av juni kom man under det irländska presidentskapet överens om ett förslag till budget på drygt 70 mdr EUR¹². Det betyder en ökning jämfört med FP 7, men lägre än det ursprungliga förslaget på 80 mdr EUR. Den preliminära överenskommelsen går nu vidare i processen fram mot beslut. Förhoppningen och

Not 12
<http://www.eu2013.ie/news/news-items/20130625horizon2020pr/>

tidsplanen från EU-kommissionen är att EU-parlamentet ska fatta beslut under hösten 2013 och att den första utlysningen kan ske vid årsskiftet 2013/14.

Programmet fokuserar på tre delar:

Spetskompetens/Excellent Science

Denna del ska stärka EUs globala ställning inom forskning och innovation. Här finns till exempel satsningen på det Europeiska forskningsrådet (ERC), mobilitetsprogrammet Marie Skłodowska Curie actions, samverkansforskning inom nya och lovande forskningsområden samt stöd till forskningsinfrastruktur. Detta blir ett tungt akademiskt område och beräknas omfatta ungefär 33 % av budgeten.

Industriellt ledarskap/Industrial Leadership

Denna del ska stärka Europas attraktionskraft för investeringar i forskning och innovation, möta den ekonomiska krisen genom fokus på jobb och tillväxt. Här finns till exempel satsningar på tillgång till riskkapital, stöd till innovationer i små- och medelstora företag, satsningar på så kallade Key Enabling Technologies (KET) inom informations- och kommunikationsteknik, bioteknologi, nano, avancerade material, produktion och rymd. Området beräknas omfatta ungefär 24 % av budgeten.

Samhällsutmaningar/Societal challenges

Denna del fokuserar på de stora samhälleliga utmaningarna som EU och resten av världen står inför. För att ta sig an utmaningarna kommer det i många fall krävas tvärvetenskapliga samarbeten. Området beräknas omfatta ungefär 43 % av budgeten. Sju tematiska utmaningsområden pekas ut.

- › Hälsa, demografisk utveckling och välbefinnande
- › Säker mat, hållbart jord- och skogsbruk, marin/ maritim forskning samt vattenfrågor
- › Säker, ren och effektiv energi
- › Smarta gröna transporter
- › Klimat, resursanvändning samt råmaterial (inkl. avfallsfrågor)
- › Ett inkluderande, innovativt och reflekterande samhälle
- › Säkerhetsfrågor, säkert samhälle

Det finns en kontinuitet kring aktuella teman, men det betyder inte att det givet blir en kontinuitet bland de konsortier som arbetar tillsammans i projekt idag. Det kommer att vara tydligare vänt mot slutanvändaren, vilket kommer att ge offentlig sektor en allt viktigare roll.

Utöver programstrukturen finns andra nyheter. Ett ökat fokus på innovationsupphandling där offentlig sektor som upphandlande part i större utsträckning ska kunna upphandla en lösning som ännu inte finns och på det sättet stimulera forskning och innovationer. En annan nyhet är att använda priser vid utlysningar, exempelvis ”den som först utvecklar X vinner detta pris.”

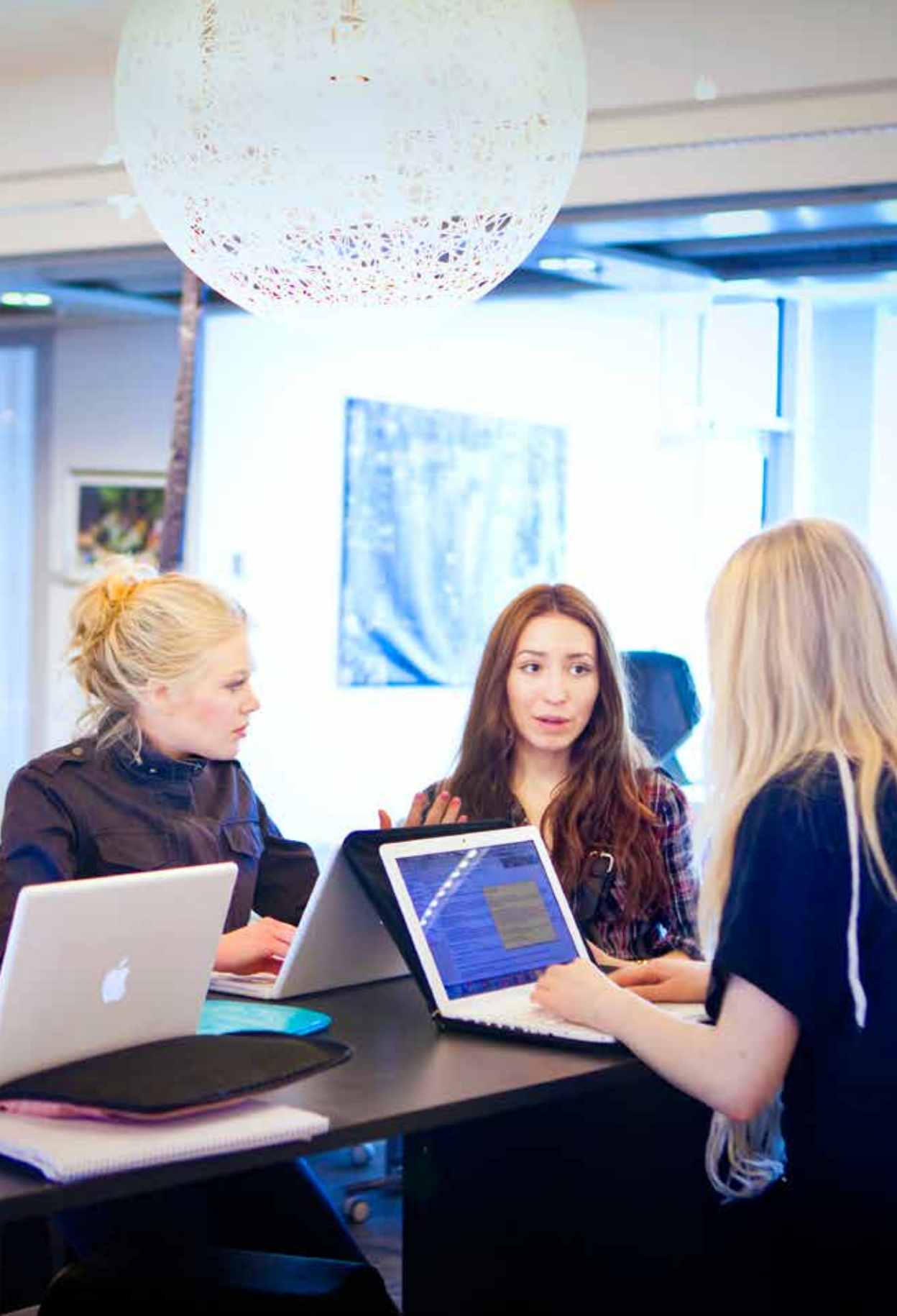
Några konsekvenser av Horisont 2020 är att det kommer att krävas fler mångvetenskapliga projekt då utlysningarna utgår från samhällsutmaningar. Vissa tematiska områden blir mer horisontella aspekter i de olika utmaningarna, t.ex. miljö, informations- och kommunikationsteknologi, samhällsvetenskaper. Ett ökat fokus på innovationer, dvs. hela innovationscykeln i projekten, kräver att forskarna har relevanta nätverk och att användare av kunskap i större utsträckning deltar i projekten. Det blir därmed ännu viktigare att bygga konsortier med olika typer av deltagare.^{13,14}

Not 13

<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/Horisont-2020/>

Not 14

Webbsändning VINNOVA, <http://www.vinnova.se/sv/Aktuellt--publicerat/Webb-tv-arkiv/Utlysningar/Nationella-paverkansplattformar-for-okat-deltagande-i-Horisont-2020-15-maj-2013/>

Stödjande myndigheter och annan support

Utbildningsdepartementet tillsatte i februari 2013 en arbetsgrupp för att göra en översyn av den nationella organisationen för EU:s forskningssamarbete. Syftet med översynen är att analysera om den nationella organisationen för EU:s forskningssamarbete är väl anpassad och utformad för att bidra till ett framgångsrikt svenskt deltagande under EU:s kommande program för forskning och innovation, Horisont 2020.

Arbetet redovisas i Ds 2013: 52 ”Den nationella organisationen för Horisont 2020”. Översynen utmynnar bl.a. i ett förslag att VINNOVA utökar samarbetet med andra samhällsaktörer, s.k. intermediärer för att ytterligare stimulera och stödja svenskt deltagande. Bland dessa utpekas bl.a. SKL.

Nedan redovisas den stödstruktur som gällt under FP7.

VINNOVA har huvudansvar som stödjande myndighet

VINNOVA har regeringens uppdrag att främja svenskt deltagande i EU:s ramprogram för forskning och utveckling, att ge information och rådgivning om programmet samt att påverka policy- och programarbete i Bryssel. VINNOVA har det sammanhållande ansvaret men samverkar med andra berörda myndigheter. Nedan en beskrivning av det stöd som VINNOVA har gett

under den sjunde ramprogramperioden och en del kring förberedelserna inför Horisont 2020.

Nationella kontaktpunkter (NCP)

På VINNOVA finns nationella kontaktpunkter, National Contact Points (NCP), dvs. kontaktpersoner för varje område inom sjunde ramprogrammet. På vissa områden kompletteras dessa med nationella kontaktpunkter vid berörda myndigheter. Formas, Energimyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Totalförsvarets forskningsinstitut, Statens kärnkraftsinspektion, Statens strålskyddsinstitut, Tillväxtverket och Vetenskapsrådet är myndigheter som också har NCP. Vetenskapsrådet har huvudansvaret för det europeiska forskningsrådet, European Research Council (ERC). På VINNOVA:s webbplats finns alla kontaktuppgifter till NCP.

NCP ger råd och stöd om allt inom EU:s ramprogram för forskning och utveckling, från innehåll i arbetsprogram, prioriteringarna inom varje område, reglerna för deltagande, ansökningsförfarandet osv. De kan även ge råd om hur projektpartners kan hittas.

Finansiell och juridisk rådgivning

VINNOVA kan ge stöd vid frågor om till exempel frågor om konsortialavtal, bidragsavtal, budget i projektansökan, den ekonomiska redovisningen med mera.

Kurser

Kurser arrangeras återkommande med olika teman, som exempelvis projektredovisning, hur skriva en bra ansökan, om finansiella och juridiska frågor. Dessa finns i kalendariet på webbplatsen.

Informationsdagar och andra kanaler

Informationsdagar om ramprogrammet generellt, men även tematiska informationsdagar, i regel i samband med aktuella utlysningar. Dessa kan arrangeras tillsammans med någon aktör för att få ett innehåll som är anpassat till målgruppen. Seminarierna webbsänds och finns att titta på i efterhand på webbplatsen eller på Youtube. Man kan även följa nyhetsflödet via Twitter #vinnovafp7 eller via prenumeration på det digitala nyhetsbrevet Inside.

Planeringsbidrag

Det finns möjlighet att få ett planeringsbidrag för att förbereda ansökningar inom EU:s ramprogram. Det kan gälla både om man är koordinator för en ansökan, i vissa fall även projektdeltagare, eller om man är ett småföretag. VINNOVA men även Formas, FAS, Naturvårdsverket, Energimyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har haft sådana bidrag under det sjunde ramprogrammet.

Analys och statistik

VINNOVA gör en årlig uppföljning av det svenska deltagandet i EU:s ramprogram. Det är en del i återrapporteringen till Näringsdepartementet men också av intresse för andra som vill få en överblick. Den senaste rapporten kom i juni 2013.¹⁵

Några exempel inför Horisont 2020 - påverkansplattformar och informationsturné

Under våren 2013 hade VINNOVA en utlysning för att skapa nationella påverkansplattformar. Syftet med utlysningen var att stimulera mobilisering och samverkan mellan olika aktörer med gemensamma visioner, mål och behovsformuleringar för att tydligt positionera svenska styrkeområden på europeisk nivå. Samverkan väntas ske i nationella plattformar med bred förankring inom aktuellt forskningsområde. Målet med plattformarnas arbete är att påverka förutsättningarna för svenska aktörer att delta i Horisont 2020. Tanken är återkommande utlysningar för detta syfte under den kommande programperioden.¹⁶

Under hösten arrangeras en informationsturné om Horisont 2020 på flera platser i landet.

Andra stödjande myndigheter

Energimyndigheten

Energimyndigheten är tillsammans med VINNOVA nationell kontaktpunkt inom programmet Samarbete, tema Energi. Energimyndigheten kan också planeringsbidrag om projektiden överensstämmer med riktlinjerna för FP7 och har stor relevans för Energimyndighetens uppdrag. Energimyndigheten

Not 15

Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling, FP7. Lägerapport 2007-2012 (VINNOVA, 2013)

Not 16

<http://www.vinnova.se/sv/Aktuellt--publicerat/Webb-tv-arkiv/Utlysningar/Nationella-paverkansplattformar-for-okat-deltagande-i-Horisont-2020-15-maj-2013/>

sprider information om olika EU-program och utlysningar, på webbsidan, vid seminarier och möten.

Tillväxtverket

Tillväxtverket är tillsammans med VINNOVA nationell kontaktpunkt för två program inom programmet Kapaciteter, tema Kunskapsregioner (Regions of knowledge) och Forskning till förmån för små och medelstora företag.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB är tillsammans med VINNOVA och Totalförsvarets Forskningsinstitut (FOI) nationell kontaktpunkt för programmet Samarbete, tema Säkerhet. MSB kan ge planeringsbidrag för att förbereda en ansökan där prioriteringen i regel är de som vill ansöka som koordinatörer.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket är tillsammans med VINNOVA och Formas NCP för programmet Samarbete, tema Miljö och klimat. Även Naturvårdsverket har planeringsbidrag.

Fler myndigheter än ovanstående har nationella kontaktpunkter(NCP). Formas har sekundär NCP inom Livsmedel, Jordbruk och fiske samt bioteknik samt Miljö och Klimat. Vetenskapsrådet är primär NCP för Europeiska Forskningsrådet och sekundär NCP för Vetenskap i samhället. Rymdstyrelsen har också en NCP för Rymd. Såväl VINNOVA som övriga myndigheter deltar i FP 7-projekt eller i samarbeten gemensamt finansierade av nationella och regionala forskningsfinansiärer i Europa, så kallade ERA-net.

Annan support

Sveriges Kommuner och Landsting

Som medlemsorganisation för kommuner, landsting och regioner har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en annan roll än myndigheterna. Löpande intressebevakning kring inriktning och utformning av EU:s forskningsprogram är en typ av stöd, för att ge kommuner, regioner och landsting goda förutsättningar för att delta. Det har skett påverkansarbete gentemot nationell- och EU-nivå inför såväl sjunde ramprogrammet som Horisont 2020, ett exempel är remissvar på förslaget till program för forskning och innovation 2014-2020¹⁷. En studie som denna är ett värdefullt underlag för

Not 17

Länk till SKL:s yttrande om kommissionens förslag till program för forskning och innovation 2014-2020 http://www.skl.se/MediaBinaryLoader.axd?MediaArchive_FileID=9b3bdb56-c1f1-40e6-b6e5-d5fca786cc5c&FileName=7184+-+Ramprogram+f%C3%B6r+f

påverkansarbetet. En annan typ av stöd är service och rådgivning, vilket även inkluderar information och seminarier. Ett exempel är ett seminarium som arrangerades gemensamt med VINNOVA i september 2012 i samband med den sista utlysningen i FP7, särskilt riktat till SKL:s medlemmar. Det finns fortfarande tillgängligt via webb¹⁸. Ett annat exempel är en konferens som SKL:s Brysselkontor och de regionala Brysselkontoren arrangerade i mars 2013 med rubriken ”Från program till projekt”¹⁹.

Kunskapsuppbyggnad och stödjande funktioner på lokal och regional nivå

Det är inte längre ovanligt att delta i EU-projekt. Det finns stor erfarenheter av en mängd olika typer av EU-projekt och internationella samarbeten. I en majoritet av länen har regioner eller regionförbund det regionala utvecklingsansvaret. Det innebär bland annat ett ansvar att ta fram regionala utvecklingsstrategier för länet, att besluta om hur medel för regionalt tillväxtarbete ska användas och att utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfundsprogram. Detta har sammantaget medfört en kapacitetsuppbyggnad kring EU:s program och projekt under många år, i form av ökad kunskap och erfarenhet samt uppbyggnad av stödfunktioner. Rollen som samordnande aktör, med näringsliv, civilsamhälle och akademi, kring regionala utvecklingsfrågor ger en kompetens som är värdefull att ta med i breda partnerskap kring forsknings- och innovationsprojekt.

De regionala Brysselkontoren har i stort sett alla till uppgift att ge projektstöd i varierande omfattning, som hjälp med kontakter, hjälpa till med ansökningar, att bidra till att utveckla projektansökningar. I den mån det inte ingår i det övergripande uppdraget, erbjuder t.ex. Stockholm Region möjligheten att köpa en tilläggstjänst kring ansökan, projektledning med mera.

I flera landsting och regionförbund finns EU-projektkontor eller särskilda enheter med uppgift att ge stöd och koordinera. Ett exempel är det EU-kontor som landstinget i Västerbottens län har, ett stöd som lyftes upp som betydelsefullt i en av intervjuerna.

Not 18

Länk till webbsändning <http://adobeconnect.skl.se/p8wsncd93z7/>

Not 19

Länk till konferensdokumentation http://www.skl.se/vi_arbetar_med/eu/seminarier_och_konferenser/sveregkonferens-mars-2013

I Malmö stad, som har stor erfarenhet av EU-projekt och internationellt samarbete, sker genom det aktiva deltagandet en stark kunskapsuppbyggnad i respektive förvaltning. Den samlade årliga återrapporteringen till den politiska ledningen ger en bred och övergripande bild. Det bidrar sannolikt också till ett lärande om vad som är möjligt att åstadkomma och att EU-projekt är en naturlig del i den kommunala verksamheten. Malmö stad har också ett eget Brysselkontor.

I stora organisationer är det dock inte givet att alla känner till de stödmöjligheter som finns i den egna organisationen. Flera sådana exempel gavs i intervjuerna. Här finns anledning att tänka på informationsspridningen till alla olika verksamhetsgrenar.

Synpunkter på den nationella stödorganisationen

Med anledning av översynen ställdes i denna studie några frågor specifikt om hur de nationella stödfunktionerna uppfattats. Synpunkter har förmedlats underhand i kontakterna med utredningen.

Det allra vanligaste svaret på frågan om vad som fungerat bra i kontakten med de nationella stödfunktionerna, VINNOVA eller andra berörda myndigheter, är att man inte haft någon kontakt kring det aktuella projektet. Alla känner inte heller till att VINNOVA har den rollen. Endast 5 av de intervjuade har haft kontakt med VINNOVA kring projektet. Flera nämner att de endast haft kontakt som koordinatör, som man uppfattat har kontakter med VINNOVA (i de fall det är svenska koordinatörer). Av de övriga myndigheterna nämns Energimyndigheten i två intervjuer.

De som har haft kontakt har uppskattat informationsmötena i samband med olika utlysningar, att man fått bra stöd vid frågor av olika slag och att VINNOVA är öppna för dialog. Att ta personlig kontakt med den nationella kontaktpersonen inom ett visst sakområde i samband med en utlysning eller ansökan rekommenderas starkt. Det är ett bra sätt att få stöd i att uttolka vad utlysningarna handlar om, vad som egentligen efterfrågas av kommissionen och råd om hur man kan gå vidare.

De tillfällen då VINNOVA varit representerade vid regionala seminarier och informationsmöten har särskilt uppskattats. Eftersom såväl landsting med ansvar för regionala utvecklingsfrågor som kommuner trycker på vikten av att få med även näringslivet, menar man att det är av särskild vikt för just de små och medelstora företagen med infomöten på nära håll. De har svå-

rare att avsätta tid för att åka till möten i Stockholm. Energimyndigheten får plus för ett nära samarbete med regionala energikontor där man regelbundet medverkar med information om bland annat olika typer av EU-program.

Det som fungerat mindre bra är att handläggarna på VINNOVA har mycket att göra och därmed kan ha svårt att vara tillgängliga i den mån som önskas. VINNOVA uppfattas ibland som lite trevande i kontakterna med kommuner och landsting och skulle behöva känna till mer om sektorn. Flera tar upp att de snarare ser närmsta universitet som den första part man tar kontakt med för frågor. Där finns en större vana med EU-projekt inom ramprogrammet och man har i redan upparbetade samarbetskontakter med universitetet.

Vilka förbättringar efterfrågas?

Förslag till förändringar och förbättringar av det nationella stödet från VINNOVA har framförts vid intervjuerna. En hel del av det som efterfrågas finns redan, vilket pekar på behovet av att fundera kring hur kommunikationen kan förbättras.

Information – målgruppsanpassad till innehåll och form

Det finns ett bra stöd att få, men det är för låg kännedom om vad som finns. Det är inte givet att det är mer information som behövs, snarare mer målgruppsanpassad för att passa olika typer av aktörer i ramprogramsprojekt. Det är något som VINNOVA delvis gjort genom nya temasidor på webben för små och medelstora företag. En utveckling, som enligt förslagen nedan, även skulle kunna omfatta andra målgrupper, som kommuner, landsting och regioner

- › Kortare information generellt, om vad ramprogram för FoU är, anpassat till olika aktörer.
- › Mer närvaro på regionala informationsseminarier.
- › En nybörjarskola på nätet.
- › En ”help-deskfunktion” att kontakta via telefon, mejl eller chat.
- › Använd powerpoints på svenska vid seminarier. Det är värdefullt att använda presentationen på hemmaplan som ett led i förankring, underlättar om de är på svenska.

Underlätta ansökningar med planeringsbidrag

Vill Sverige se fler engagerade aktörer som ansöker om projekt måste man minska risktagandet i samband med ansökningar, dvs. stötta mer ekonomiskt med planeringsbidrag i ansökningsprocessen.

Kopplingsfunktion

En underlätta matchning inför ett projekt inom ett visst område efterfrågas. Att sammankoppla olika parter som är intresserade av liknande frågeställningar. Men även koppling under eller efter projekt för att underlätta kontakter och kunskap om vad som är på gång. Det skulle kunna göras genom att lista olika projekt där svenska aktörer ingår, uppdelat i olika kategorier efter aktör och/eller ämnen.

Ekonomi/administrationsstöd

Ett särskilt stöd riktat till ekonomifunktionerna i kommuner och landsting vore önskvärt. Kurser, men även mallar för tidplaner, budget med mera. En lathund till stöd för projektledarna. Ett annat förslag, som kanske inte direkt är en myndighetsuppgift, är en professionell specialistkompetens på projektadministration av just EU-projekt. Kanske kan man stötta framväxten av kommersiella aktörer på detta område. Kommissionen ser positivt på att det finns ett bra projektmanagement och det är en kostnad som kan tas med i projektets budget.

Och sedan då? Efter projektet.

Det är viktigt att ha en nationell medverkan i att efterarbeta resultat ur EU-projekt. VINNOVA skulle kunna spela en större roll när produkten är i ett skede närmare marknaden, till exempel med ett stöd i produktionsdelen eller för fler spin-offprojekt. Detta för att ytterligare bidra i processen att ta steget vidare till en bärkraftig produkt på en marknad. Även ett stöd i skrivande av patentansökningar efterfrågas.

Vad skulle SKL kunna bidra med?

Det har varit en mycket positiv respons på att SKL gör denna studie och att kontakt tagits med kontaktpersonerna i projekten. Även till SKL framförs önskemål av samma slag som till VINNOVA, dvs. information, stöd i ekonomiska och administrativa frågor och att underlätta koppling mellan de som har intresse av samma frågor. Flera menar dock att det finns risk för en sammanblandning av ansvar om SKL och VINNOVA båda ska ge stöd av den typen.

Utöver detta framförs ett antal specifika förslag riktade till SKL.

- *Anordna återkommande mötesplatser* för kontaktpersoner i ramprogramprojekt. Gemensam info men framför allt erfarenhetsutbyte skulle vara mycket uppskattat.
- *Fortsätt med gemensamma seminarier* med VINNOVA särskilt riktade till sektorn.
- *Ett fortsatt utvecklat samarbete i Bryssel*, mellan lokala och regionala Brysselkontor och de Brysselkontor som SKL och VINNOVA har, kan stärka Sveriges roll.
- *Dra nytta av SKL:s roll som kanslistöd till de svenska ledamöterna i Regionkommittén.*²⁰ Det är viktigt att hitta kanaler för att föra tillbaka kunskap och resultat till kommissionen och parlamentet.
- *SKL borde överväga att själva delta i något projekt.* För att på ett bra sätt kunna stödja andra är det värdefullt med egen erfarenhet.
- *Återföring av kunskap från projekten till SKL är angeläget i många frågor.* Hinder för en positiv utveckling eller skillnader i tillämpning av EU-gemensam lagstiftning som identifieras, kan ligga till grund för intressebevakning som SKL kan driva. Här ligger en uppmaning till såväl kontaktpersonerna i projekten att ta kontakt med berörd handläggare på SKL, som till SKL att skaffa sig kännedom om projekt som pågår.

Samlade reflektioner

Det är positivt att det faktiska antalet deltaganden och projekt under denna programperiod är fler än den tidigare. Kommuner, landsting, regioner, regionförbund och kommunförbund utgör dock fortfarande en mycket liten andel av de svenska aktörerna i FP7.

Utifrån den genomförda studien kan konstateras att de intervjuade kontaktpersonerna är övervägande positiva till deltagandet i EU:s sjunde ramprogram. Såväl lärande och utveckling för egen del som konkreta resultat som annars inte varit möjliga att nå, lyfts fram. Blandningen av aktörer och länder är inspirerande och nödvändig för att komma framåt inom olika forskningsfält. Trots en hel del möda med en omfattande och betungande administration, osäkerheter kring tid och pengar, ett snårigt EU-språk och en del kulturkrockar verkar det inte avskräcka. Tvärtom stimulerar deltagandet många att fundera på frågor som lämpar sig för nya EU-projekt i kommande period. Ökad erfarenhet ger beredskap och vilja att ta en ännu mer aktiv roll i nästa projekt. Ju större engagemang från planeringsstadiet desto större möjlighet att påverka innehåll, upplägg och budgetfördelning.

Aktiviteterna inom ForskarFredag har ökat under de senaste åren och allt fler anordnar arrangemang. Samordningen kring ansökan av EU-medel som Vetenskap & Allmänhet tagit på sig sedan 2009 har underlättat för fler att delta.

De flesta projekt har startat genom befintliga kontakter i olika nätverk. Kommuner, landsting och regioner har omfattande internationella kontakter, inte bara universiteten. Att vara aktiv i nätverk ger möjlighet till utbyte om angelägna forsknings- och innovationsområden, utformning av projektidéer och partnersökning till projekt. Även befintliga samarbetskonstellationer i Sverige kan vara en god grund för gemensamma projekt, vilket teknikparker och kluster är exempel på.

Exempel på klassiska krockar mellan projekt och linjeorganisation finns i studien, men även projekt med full uppbackning och koppling till strategiska dokument. För att organisationen ska dra nytta av resultaten finns allt att vinna på en god förankring. Här finns övergripande frågor för respektive organisation att överväga. Hur sker lärandet? Byggs några stödstrukturer utifrån projekten, återförs kunskap?

Att VINNOVA är en så pass utnyttjad och faktiskt delvis okänd nationell stödmyndighet i denna målgrupp är inte bra. Här finns information och möjligheter till personlig kontakt samt handfast hjälp som inte används. SKL och VINNOVA har utvecklat sitt samarbete de senaste åren, vilket behöver fortgå. Det finns skäl att överväga de bästa kommunikationsvägarna för nå olika nivåer i kommuner, landsting och regioner.

Eftersom universitet och högskolor är de stora aktörerna i det svenska deltagandet är ett utvecklat samarbete viktigt, åt båda håll. I kommande programperiod behövs bredare partnerskap och universitet och högskolors samverkan med det omgivande samhället blir därmed allt viktigare. Den lokala och regionala nivån kan bli bättre på att identifiera, formulera och framföra behov och frågeställningar till universitet och högskolor. Det är inte alltid givet att det är det geografiskt närmsta universitetet/högskolan som är den bästa samarbetsparten i ett ramprogramprojekt, snarare forskningsinriktning hos universitetet/högskolan.

Det är skillnader mellan deltagarna från lokal och regional nivå i FP7, vad gäller erfarenhet, inriktning och roll i deltagandet. Det är därmed viktigt att inte tala om sektorn som en homogen grupp i detta sammanhang. Det finns också nyanser i synen på vilken roll kommuner, landsting och regioner själva menar att de har/ska ha i forskningssammanhang. Vem ska vara drivande? Ska man bjuda upp eller bli uppjuden?

Synen på vem som är en aktör i forsknings- och innovationssammanhang är avgörande för om man själv tar initiativ eller inte. Även andras syn påverkar. Det finns i Sverige ett flertal forsknings- och innovationsmiljöer knutna till SKL:s medlemmars verksamhet men utanför de traditionella akademiska institutionerna. I flera studier har SKL medverkat till kartläggningen av detta i Sverige vanligtvis ”dolda forskningslandskap”. Det behöver lyftas fram ytterligare. Det finns sannolikt också en stor potential hos dessa miljöer att kliva fram och ta på sig en mer aktiv roll. För medlemmarnas del motsvarar dessa FoU-miljöer näringslivets industri- eller branschforskningsinstitut. En tidigare studie initierad av SKL har också visat på den pågående internationaliseringen hos dessa miljöer. Där finns alltså en god grund för att bygga upp konsortier med andra EU-länder, eller tredjepartsländer (uppföljningar har också gjorts specifikt av EU-kommissionen av vilken forskning som rymms inom FP5, 6 och 7 kring sociala innovationer, ett område av särskilt intresse för många medlemmar, i ”Research in social innovation – inventory of projects funded under the EU Research Framework Programmes”, se också http://ec.europa.eu/researchsocial-sciences/index_en.html).

Genom betoningen av samhälleliga utmaningar i Horisont 2020, som i hög grad berör kommuner, landsting och regioner, bereds lokala och regionala aktörer att ta en större och mer framträdande roll. Det är en möjlighet och en nödvändighet. Det är också viktigt att tänka på de möjligheter som öppnar sig genom dess ökande betoning av tvär- eller mångvetenskapligt arbete. Gällande möjligheterna att hitta utrymme för samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning på ”oväntade” fält redan inom FP7 finns en intressant studie, ”Opportunities for Researchers from the Socio-economic Sciences and Humanities (SSH)”, publicerat av Net4SOCIETY, ett FP7-projekt i sig (FP7-SSH-2010-4).

Erfarenheterna från deltagande i FP7 för SKL:s medlemmar är intressanta av flera skäl. Det är otvetydigt att deltagande genererar *ny kunskap*. Likaledes finns det *kommersialiserbara* resultat. *Innovativa metoder/produkter/tjänster* framträder också bland resultaten. Det finns exempel på hur *praktikerkunskap berikat forskning*. Allt detta talar för att det är positivt med en utveckling där medlemmarna tar vara på de möjligheter som Horisont 2020 kommer att erbjuda, eftersom mer överordnande syften för organiserat och systematiserat kunskapssökande uppnås.

Studien väcker några frågor som inte kunnat besvaras inom ramen för uppdraget men som trots det avslutningsvis väcks här:

Hur ska samordningen mellan ramprogram för forskning och innovationer och EU:s strukturfonder se ut?

Få nämner i studien någon sådan koppling. Det är några aktörer som har det regionala utvecklingsansvaret som gör det. Kopplingen mellan strukturfonderna och EU:s ramprogram för forskning och utveckling sker på strategisk nivå. Det är oklart hur mer synergier även på projektnivå kan uppnås. Det är trots allt olika beslutsformer, jämför nationella partnerskap som fattar beslut om regionalfondsmedel och ramprogramprojekt där experter fattar beslut på EU-nivå.

Den nationella forskningspolitiken

är i hög grad inriktad på universitet och högskolor, inte på kommuner, lands-ting och regioner. Det finns frågetecken kring hur den nationella och internationella forsknings- och utvecklingspolitiken hänger ihop.

Villkoren för klinisk forskning

har varit föremål för utredning de senaste åren. Otydliga karriärmöjligheter, svag finansiering samt brister i samverkan mellan sjukvård, akademi och industri är problemområden som tagits upp.

Bilagor

Bilaga 1

Urval av projekt och genomförandemetod

Studien baseras på telefonintervjuer med de kontaktpersoner som haft ansvar för innehållet i projektet från den deltagande organisationens sida. De aktuella projekten har identifierats med hjälp av VINNOVA:s databas E-corda över svenska aktörer som medverkar eller har medverkat i det sjunde ramprogrammet. Sökningen har gällt landsting/regioner, kommuner, universitetssjukhus, regionförbund och kommunförbund. I rapporten används ibland uttrycket "SKL:s medlemmar" som synonym till kommuner, landsting, regioner. Det avser då även regionförbund och kommunförbund trots att de inte är medlemmar i SKL. De är förbund bestående av kommuner och landsting eller enbart kommuner och representerar lokal och regional nivå.

Urvalet gäller huvudsakligen projekt som beviljats fram till och med oktober 2012. Efter en extra sökning i CORDIS avseende kommunförbund, lades ytterligare ett projekt till som startade i december 2012. Projekten som startats efter de sista utlysningarna i FP7 finns inte med i studien. En särskild sökning har också gjorts efter kommunala bolag, framför allt bostads- och energibolag, då dessa fanns som aktörer under den förra perioden. Inget hittades vid sökning fram till årsskiftet (se dock i texten om ett projekt med start 2013 med ett kommunalt bolag som koordinator). Sökningen via VINNOVA/E-corda och CORDIS har kompletterats med webbsökningar vad gäller kommunförbund och regionförbund.

47 olika FP7-projekt identifierades med sådan medverkan identifierades. Vi vet dock att fler projekt kommer att finansieras inom det sjunde ramprogrammet, då projekten i de sista utlysningarna stängdes i slutet av 2012 och i något fall i början av 2013. Besluts- och avtalsprocessen är upp till ett år, därtill kan det ta tid innan informationen om ett kontrakterat projekt finns infört i CORDIS

I VINNOVA: s/E-corda och CORDIS databas finns kontaktpersoner angivna. Det är långt ifrån alltid de personer som de facto arbetar eller har arbetat med projekten och därmed har den för studien efterfrågade erfarenheten från dessa. I de 47 projekten har 56 aktörer deltagit. Det har i regel krävt ett stort antal kontakter innan rätt kontaktperson hittats. Dessa har kontaktats, tid för telefonintervju har bokats och därefter har intervjuerna genomförts. Alla har av olika skäl inte kunnat nås eller haft tid för en intervju, av 56 aktörer har 44 intervjuer genomförts. I vissa fall har mejlväxling ersatt den personliga kontakten. För resterande projekt har skriftlig information om projekten fått ge en översiktlig bild av innehåll och ramar för projektet, men där har erfarenheterna inte kunnat inhämtas. Det frågebatteri som använts utgörs av frågor som i huvudsak överensstämmer med de frågor som användes för motsvarande studier 2003 och 2007, med tillägg av frågorna om VINNOVA och kommande program.

Utöver detta har företrädare för VINNOVA, SKL och Vetenskap & Allmänhet bistått med information och faktauppgifter av olika slag.

Bilaga 2

Intervjufrågor

Bakgrundsfrågor

1. Fullständigt projektnamn?
2. Kontaktperson?
3. Kommun/landsting/region?
4. Annan aktör med koppling till kommuner, landsting eller regioner, t.ex. kommunalt bolag eller regionförbund?
5. Övriga partners/organisationer i projektet?
 - a. Svenska eller utländska?
 - b. Företag eller universitet/högskolor?
 - c. Andra aktörer?
6. Hur långt är/var projektet?

Innehåll

7. Vilken roll har ni i projektet? (koordinator, deltagare/partner, observatör, annan?)
 - a. Vilken del av organisationen tillhör/tillhörde projektledaren?
 - b. Är/var projektledaren extern, t.ex. konsult?
8. Hur kom ni i kontakt med projektet?
 - a. Eget initiativ?
 - b. Kontaktad av annan part/projektkoordinator?
 - c. Annat sätt, vilket?
9. Vilken/vilka aktörer hade ni kontakt med i uppstarten av projektet för att få information? (T.ex. VINNOVA, Energimyndigheten eller andra?)
10. Vilka resultat har projektet lett fram till? (Om projektet inte är klart, får svaret gälla resultatet hittills)
 - a. Kvantitativa eller kvalitativa effekter, t.ex. investeringsstöd, antal arbetstillfällen eller spin-offprojekt, nya arbetssätt, andra innovationer?
 - b. Har resultaten implementerats i den löpande verksamheten i kommunen/landstinget?
 - c. Ändrad attityd till EU-projekt, EU etc.?
 - d. Resultat för andra partners, t.ex. publicering av vetenskaplig artikel, andra forskningsprojekt?
 - e. Gränsöverskridande nätverk?
 - f. Satt en fråga på den politiska dagordningen?
 - g. Nya arbetssätt el. dyl. utifrån kunskapsöverföring från andra länder?
 - h. Annat?
11. Hur stor var er medfinansiering?

12. Hur stor var projektets finansiering?
13. Hur var projektet förankrat i kommunen/landstinget/regionen?
 - a. Högsta politiska ledningen?
 - b. Andra tjänstemän?
14. Hur har projektet marknadsförts/informerats om?
15. Vad har ni lärt er? Vilka erfarenheter har ni gjort?
 - a. Vad skulle ni gjort annorlunda om ni vetat då det ni vet idag?
16. Vilka ev. problem har ni stött på? (T.ex. administrativa problem med utbetalningar/förskott/kostnader för erlagt arbete, andra administrativa problem?)
17. Har ni deltagit i tidigare ramprogramprojekt för forskning och utveckling?
 - a. Om ja, kan ni jämföra erfarenheter?
18. Har ni ansökt/tänker ni ansöka i nästa programperiod?
 - a. Varför? Motivera såväl ja som nej.
19. Vad skulle SKL kunna ha bidragit med? Vad kan SKL bidra med framöver?

Om VINNOVA och kommande programperiod

20. Vad har fungerat bra i nationella stödfunktionerna (VINNOVA, andra myndigheter)?
21. Vad har fungerat mindre bra?
22. Förslag förändringar/förbättringar av nationella stödet?
23. Vilka drivkrafter finns för deltagande i EU:s ramprogram för FoU?
24. Hur kan vi påverka utformningen av programmen effektivare?
25. Vad ser du för nya utmaningar med Horisont 2020?
26. Egna reflektioner/synpunkter?

Bilaga 3

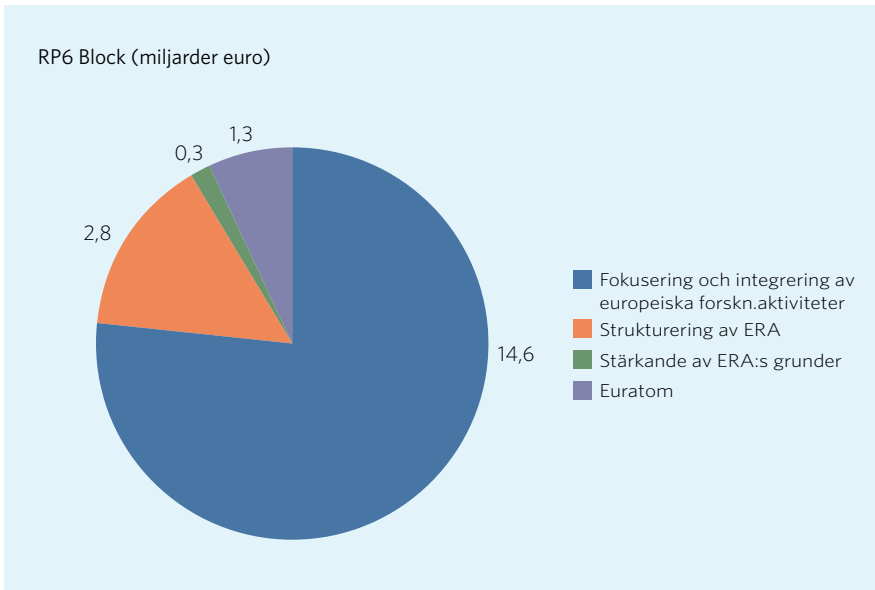
EU:s sjätte ramprogram för forskning och teknisk utveckling

Det sjätte ramprogrammet (6 RP) gällde fyraårsperioden 2003-2006 och hade en budget på 19,1 miljarder euro (180 miljarder kronor, dvs. 45 miljarder kronor per år). Det bestod av fyra huvudområden. Huvudområdena delades upp i program (ofta kallade prioriteter eller tematiska områden). Det största huvudområdet var Fokusering och integrering av europeiska forskningsaktiviteter. I huvudområdet Strukturering av ERA fanns fyra program, varav Mänskliga resurser och rörlighet (även kallat Marie Curie-programmet) var det överlägset största. I det svenska deltagandet i EU:s sjätte ramprogram hade totalt 12 miljarder euro av budgeterade 19 miljarder fördelats fram t.o.m. juli 2006. I VINNOVA:s uppföljning²¹ av det svenska deltagandet hade 4,1 % av de kontrakterade medlen gått till en svensk aktör. Det fanns svenska deltagare i 1 599 av de 8 874 projekt som då tilldelats medel. Vidare hade 288 projekt en svensk koordinator, vilket motsvarade 3,2 % av alla koordinatörer. Universitet och högskolor stod för 54,6 % av antalet deltaganden och 59,8 % av kontrakterade medel. Offentliga aktörer, exklusive universitet och högskolor, stod för 9,5 % av antal deltaganden och 7,1 % av kontrakterade medel.

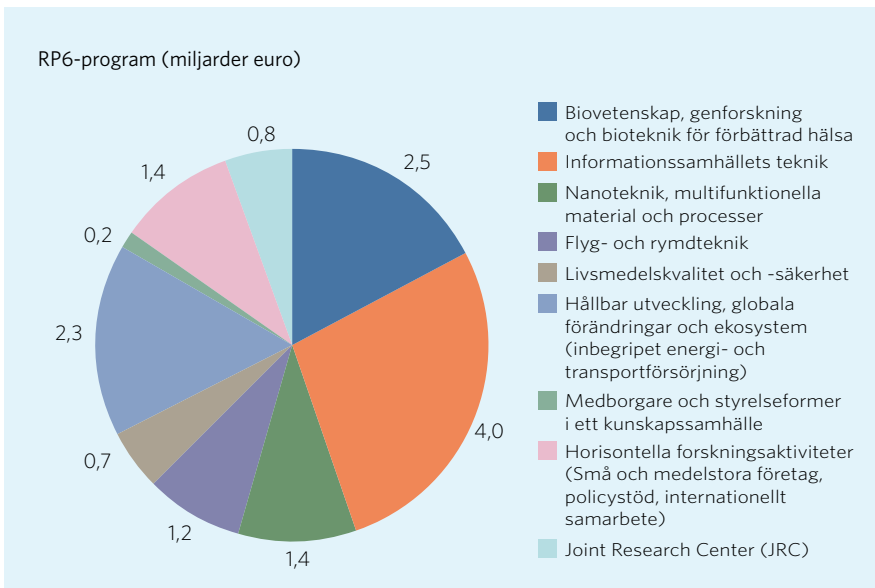
I studien *Strategiska allianser för lärande och utveckling* (SKL, 2007) identifierades 31 projekt med deltagande från 45 kommuner och landsting/regioner fördelat på 9 kommuner (20 projekt), 10 kommunala bolag, 5 landsting/regioner (12 projekt) samt 3 regioner. Stockholms stad medverkade i 7 projekt, Malmö stad och Skellefteå kommun i 4 respektive 3 projekt. Stockholms läns landsting medverkade i 4 projekt, Region Skåne i 3 projekt och Västra Götalandsregionen och Uppsala läns landsting i vardera 2 projekt. Med reservation för vissa osäkerheter i det totala antalet deltaganden från kommuner, landsting/regioner, kan man ändå notera att 31 projekt av 1 599 är en mycket liten andel i det totala svenska deltagandet (ca 1,9 %).

Not 21

Svenskt deltagande i EU:s sjätte ramprogram för forskning och teknisk utveckling, 2008-02-22 (VINNOVA/Europaprogrammen)

Källa: Vetenskapsrådet 2007

Källa: Vetenskapsrådet 2007

Bilaga 4

FP7-projekt och kontaktpersoner

* Angående ForskarFredag, se textavsnitt för mer info om alla deltagande

Projekt	Deltagare	Kontaktperson	Webbplats
ABC4TRUST Attribute-based credentials for trust	Söderhamns kommun	Leif Svensson	www.abc4trust.eu
AEGIS Open accessibility everywhere: groundwork, infrastructure, standards	Västra Götalandsregionen	Mats Lundälv	www.aegis-fp7.eu
AIPGENE Augmenting PBGD expression in the liver as a novel gene therapy for acute intermittent Porphyria	Stockholms läns landsting	Pauline Harper	www.aipgene.org
AIRPROM Airway disease predicting outcomes through patient specific computational modelling	Västra Götalandsregionen	Per Gustafsson	www.airprom.eu
APRES The appropriateness of prescribing antibiotics in primary health care in Europe with respect to antibiotic resistance	Landstinget i Jönköpings län	Sigvard Mölstedt	www.nivel.nl/en/apres
ARTFORCE Adaptive and innovative radiation treatment for improving cancer patients treatment outcome	Stockholms läns landsting	Christina von Gertten	www.cancerartforce.eu
BETA-JUDO Beta-cell function in juvenile diabetes and obesity	Uppsala läns landsting	Anders Forslund	www.betajudo.org
BUILDSMART Buildsmart energy efficient solutions ready for the market	Malmö stad	Michael Sillén	www.buildsmart-energy.eu
CITYHUSH Acoustically green road vehicles and city areas	Göteborgs stad	Åke Sandin	www.cityhush.eu
CITYHUSH Acoustically green road vehicles and city areas	Stockholms stad	Jörgen Bengtsson	www.cityhush.eu
CONFIDENCE Ubiquitous care system to support independent living	Umeå kommun	Kristina Larsson	www.confidence-eu.org

CORLINE Corline heparin technology - enabling regenerative medicine	Uppsala läns landsting	Gunnar Tufveson	www.fp7corline.com
CROSSTEXNET Textile at the cross roads of new applications	Västra Götalandsregionen	Susanne Hammarström	www.crosstexnet.eu
DITAC Disaster training curriculum	Västra Götalandsregionen	Amir Khorram-Manesh	www.ditac.info
EATRIS The European advanced translational research infrastructure in medicine	Stockholms läns landsting		www.eatris.eu
ECNIS2 Towards ECNIS Centre for research and education on cancer, environment and food	Region Skåne	Björn Åkesson	www.ecnis.org
ECRIN-PPI European clinical research infrastructures network for clinical trials and biotherapy - preparatory phase	Stockholms läns landsting	Pierre Lafolie	www.ecrin.org
EMSAC European marine science applications consortium	Västra Götalandsregionen	Anders Carlberg	www.emsacnet.eu
ENGINEER Breaking new ground in the science education realm	Haparanda kommun	Mona Lundström Mäki	www.engineer-project.eu
E-PREDICE Early prevention of diabetes complications in people with hyperglycaemia in Europé	Västra Götalandsregionen	Marcus Lind	www.epredice.eu
EUROCOURSE Europe against cancer: optimisation of the use of registries for scientific excellence in research	Region Skåne	Joakim Dillner	www.eurocourse.org
EUROCOURSE Europe against cancer: optimisation of the use of registries for scientific excellence in research	Uppsala läns landsting	Mats Lambe	www.eurocourse.org
EUROHYP-1 European multi-centre, randomised, phase III clinical trial of hypothermia plus best medical treatment versus best medical treatment alone for acute ischaemic stroke	Region Skåne	Jesper Petersson	www.eurohyp.org
FF07 Researchers Night, ForskarFredag	Skellefteå kommun	Britt Lindholm	www.forskarfredag.se
FF07 Researchers Night, ForskarFredag*	Regionförbundet i Kalmar län	Camilla Håkansson	www.forskarfredag.se

FF07 Researchers Night, ForskarFredag*	Skövde kommun	Paula Bäckman	www.forskarfredag.se
FF08 Researchers Night, ForskarFredag*	Skelefteå kommun	Britt Lindholm	www.forskarfredag.se
FF08 Researchers Night, ForskarFredag*	Skövde kommun	Paula Bäckman	www.forskarfredag.se
FF08 Researchers Night, ForskarFredag*	Regionförbundet i Kalmar län	Camilla Håkansson	www.forskarfredag.se
FF08 Researchers Night, ForskarFredag*	Stenungsunds kommun	Catarina Lindfors	www.forskarfredag.se
FOODLINKS Knowledge brokerage to promote sustainable food consumption and production: linking scientists, policymakers and civil society organisations	Malmö stad	Gunilla Andersson	www.foodlinkscommunity.net
GIRAFF+ Combing social interaction and long term monitoring for promoting independent living	Örebro läns landsting	Anette Forsberg	www.giraffplus.eu
GREEN eMOTION Development and demonstration of a unique and user-friendly framework for green electro mobility in Europe	Malmö stad	Jitka Andersson	www.greenemotion-project.eu
HANDOVER Improving the continuity of patient care through identification and implementation of novel patient handoff processes in Europe	Stockholms läns landsting	Gunnar Öhlén	www.handover.eu
HAPTIMAP Haptic, audio and visual interfaces for maps and location-based services	Lunds kommun	Jonas Andreasson	www.haptimap.org
HOSANNA Holistic and sustainable abatement of noise by optimized combinations of natural and artificial means	Stockholms stad	Jörgen Bengtsson	www.greener-cities.eu
IMPACT Improving the lives of Parkinsons disease patients while reducing side-effects through tailored deep brain stimulation	Västerbottens läns landsting	Patric Blomstedt	www.impact-fp7.eu
IMPACTT Immunoglobulin IgY pseudomonas. A clinical trial for cystic fibrosis treatment	Stockholms läns landsting	Hanna Johansson	www.impactt.eu
INHERITANCE Integrated heart research in translational genetics of dilated Cardiomyopathies in Europe	Västerbottens läns landsting	Stellan Mörner	www.inheritanceproject.eu

INTERLINKS Health systems and long-term care for older people in Europe modelling the interfaces and links between prevention, rehabilitation, quality of services and informal care	Stockholms läns landsting	Gunnar Ljunggren	www.interlinks.euro.centre.org
NRT Phase II clinical trial of PDGF-BB for the neurological regeneration and recovery in Parkinson's disease	Region Skåne	Håkan Widner	www.nrtfp7.com
NRT Phase II clinical trial of PDGF-BB for the neurological regeneration and recovery in Parkinson's disease	Stockholms läns landsting	Per Svenningsson	www.nrtfp7.com
PAIN-OUT Improvement in postoperative pain outcome	Örebro läns landsting	Ragnar Bäckström	www.pain-out.eu
PROFNAIT Development of a prophylactic treatment for the prevention of fetal/neonatal alloimmune thrombocytopenia (FNAIT)	Region Skåne	Jens Kjeldsen Kragh	www.profnait.eu
PROFNAIT Development of a prophylactic treatment for the prevention of fetal/neonatal alloimmune thrombocytopenia (FNAIT)	Stockholms läns landsting	Agneta Taune Wikman	www.profnait.eu
QUALVIVO The development of a next generation probiotic supplement for treatment and prevention of antibiotic associated diarrhoea	Region Skåne	Åsa Ljungh	www.qualvivo.eu
REMCAP Resource efficient maritime capacity	Västra Götalandsregionen	Anders Carlberg	www.marinesoutheast.co.uk
RICHARD Regional ICT based clusters for healthcare applications and R&D integration	Västerbottens läns landsting	Sture Eriksson	www.richardproject.eu
ROKWOOD European regions fostering innovation for sustainable production and efficient use of woody biomass	Kommunförbundet Skåne	Anders Nylander	www.rokwood.eu
SAGE Safe and green road vehicles	Västra Götalandsregionen	Hanna Blomdahl	www.sage-project.eu
SILVER Supporting independent living for the elderly through robotics	Västerås stad	Mats Rundkvist	www.silverpcp.eu
STInno Sustainable innovations and treatment in industrial waste water clusters	Regionförbundet i Kalmar län	Erik Ciardi	www.stinno.eu

TERM Linking research organisations in the fields of tissue engineering and regenerative medicine through European cooperation between regional research clusters	Regionförbundet i Uppsala län	Maria Didi	www.termproject.eu
TRANSEURO Neural transplantation in the treatment of patients with Parkinson's disease	Region Skåne	Håkan Widner	www.transeuro.org.uk
UNITEEUROPE Social media monitoring and decision support tools enabling sustainable integration policies and measures	Malmö stad	Patrik Odhelius	www.uniteeurope.org
VIVAC Viscogel - A chitosan based adjuvant for prophylactic and therapeutic vaccination	Stockholms läns landsting	Nabil Al-Tawil	www.vivac.se

Referenser

Rapporter

Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7). Lägesrapport 2007-2012 (VINNOVA, 2013)

Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7). Lägesrapport 2007-2011 (VINNOVA, 2012)

Svenskt deltagande i EU:s sjätte ramprogram för forskning och teknisk utveckling, (VINNOVA/Europaprogrammen, 2008)

Det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling (Vetenskapsrådet, 2007)

Strategiska allianser för lärande och utveckling – kommuners och landsting/regioners erfarenheter av att delta i EU:s sjätte ramprogram för forskning, utveckling och demonstration (RP6) (SKL, 2007)

Utveckling i gränsöverskridande nätverk. Lokala och regionala erfarenheter av EUs forskningsprogram (Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, 2003)

Forsknings- och innovationsstrategier för kommuner och landsting/regioner (SKL, 2007)

FOU i landsting, regioner och regionförbund. Delrapport fyra från IKA-projektet (SKL, DFR, 2010)

FoU i kommuner, landsting och regioner. Delrapport tre från IKA-projektet (SKL, DFR, 2010)

Länkar

EU-KOMMISSIONEN

FP7 i korthet. Hur du kan delta i EU:s sjunde ramprogram för forskning

http://ec.europa.eu/research/fp7/pdf/fp7-inbrief_sv.pdf

Sjunde ramprogrammet, Bidragsavtal-Bilaga II, Allmänna villkor

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/ShowDoc/>

Extensions+Repository/General+Documentation/Legal+documents+for+implementation/Model+grant+agreement/General/fp7-ga-annex2_sv.pdf

Om Horizon 2020/Horisont 2020

http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm

EU/CORDIS

Community Research and Development Information Service (CORDIS).

Innehåller information om samtliga EU:s forskningsaktiviteter (program, projekt, resultat, samarbete, etc.). http://cordis.europa.eu/home_en.html

VINNOVA

EU och internationell samverkan, startsida

<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/>

Nationella kontaktpunkter (NCP)

<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/EUs-ramprogram/Radgivning/>

Sjunde ramprogrammet, FP7

<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/EUs-ramprogram/>

Horisont 2020

<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/Horisont-2020/>
VINNOVA webbseminarier www.youtube.com/user/vinnovase

SKL

Forskning och innovation http://www.skl.se/vi_arbetar_med/tillvaxt_och_samhallsbyggnad/fou

EU och internationellt http://www.skl.se/vi_arbetar_med/eu
Yttrande om kommissionens förslag till program för forskning och innovation 2014-2020
http://www.skl.se/MediaBinaryLoader.axd?MediaArchive_FileID=9b3bdb56-c1f1-40e6-b6e5-d5fca786cc5c&FileName=7184+-+Ramprogram+f%C3%B6r+f
Konferensdokumentation, Från program till projekt, mars 2013
http://www.skl.se/vi_arbetar_med/eu/seminarier_och_konferenser/svereg-konferens-mars-2013
Webbsändning, Möjligheter för offentlig verksamhet i EU:s ramprogram FP7, sep 2012 (SKL, VINNOVA)
<http://adobeconnect.skl.se/p8wsncd93z7/>

Personer (utöver kontaktpersoner för respektive projekt)

Sandra Olivera, handläggare, Internationella sektionen, VINNOVA
Eva Marie Rigné, FoU-samordnare, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad, SKL
Göran Roos, EU-samordnare, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad, SKL
Lotta Tomasson, koordinator, Vetenskap & Allmänhet

Kunskapande över gränser

Lokala och regionala erfarenheter av EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling (FP7)

EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling (FP7) går mot sitt slut (2007-2013). Sveriges Kommuner och Landsting har därför gjort en uppföljning av deltagandet från kommuner, regioner, landsting, regionförbund samt kommunförbund i projekt som fått finansiering från detta program. Detta är den tredje uppföljningen som SKL, och tidigare Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet, gjort. Motsvarande uppföljningar av det femte respektive det sjätte ramprogrammet finns i rapporterna "Utveckling i gränsöverskridande nätverk: lokala och regionala erfarenheter av EUs forskningsprogram" (2003) och "Strategiska allianser för lärande och utveckling: kommuners och landstings/regioners erfarenheter av att delta i EU:s sjätte ramprogram för forskning, utveckling och demonstration" (2007).

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se

ISBN 978-91-7585-004-7

**Sveriges
Kommuner
och Landsting**

Post: 118 82 Stockholm
Besök: Hornsgatan 20
Telefon: 08-452 70 00
www.skl.se